

PRENUMERATA

Kurjera Warszawskiego
z dodatkiem porannym:
W Warszawie: rocznie
rs. 9, półrocznie rs. 4 kop. 50,
kwartalnie rs. 2 kop. 25, miesię-
cznie kop. 75.
Za odnośnienie do domu dopła-
ca się miesięcznie kop. 5.
Na prowincji i w Cesar-
stwie: rocznie rs. 12, półrocznie
rs. 6, kwartalnie rs. 3, miesię-
cznie rs. 1.
Za granicą: miesięcznie
rs. 1 kop. 50.
Numer pojedynczy bez doda-
tku kop. 5; dodatek poranny
kop. 3.

KURJER WARSZAWSKI.

Wychodzi w dni powszednie wieczorem, w niedziele i święta rano, a nadto wychodzą
stałe w dni powszednie, z wyjątkiem dni poświęconych, dodatki poranne.

ROK SZEŚCZDZIESIĄTY DZIEWIĄTY.

Ogłoszenia i prenumeratę przyjmuje kantor *Kurjera Warszawskiego* codziennie od godziny 8-ej rano do 8-ej
wieczorem, w niedziele i święta od godziny 10-ej rano do 1-ej w południe.

Dziś: Karola Wielk. Ces.
Wtorek: Franciszka Salezego. B.
Środa: Martyny Panny M.
Czwartek: Piotra Nolaszko.

Wschód słońca o godzinie 7 minut 54.
Zachód 4 " 32.
Długość dnia godzin 8 " 38.
Przybyło " 1 " 0.

Wschód księżycy o godzinie 5 minut 07 r.
Zachód 1 " 29 w.
Wysokość wody na Wiśle stóp 3 cali 11.
Dziś o godzinie 2-ej po poł. zimna 0° R.

OGŁOSZENIA.

Reklamy: za jeden wiersz
garmentowy albo jego miejsce
pierwszy raz 25 kop., każdy na-
stępny raz 20 kop.

Nekrologia: za jeden wiersz
15 kop.

Zwyczajne ogłoszenia: za
jeden wiersz petytowy albo jego
miejsce, pierwszy raz 10 kop
każdy następny raz 8 kop.

Małe ogłoszenia: za jeden wy-
raz po 2 kop. każdy raz.

Nadesłane: za jeden wiersz
garmentowy rs. 1.

Ogłoszenia do *Kurjera* przy-
jmuje także Biuro Rajchmana
i Frenclera ulica Senatorska.

Piątek: Ignacego Bisk. M.
Sobota: Oczyszczenie N. Marji P.
Niedziela: Błażeja Bisk. M.
Poniedz.: Ansgarego Biskupa.

Redakcja, Administracja i Drukarnia: plac Teatralny nr. 9. — **Telefon Redakcji nr. 126.** — **Telefon Administr. 141.**

KALENDARZ.

Imiona słowiańskie: Dziś Radomira, jutro Zdzisława.
Zgromadzenia: Posiedzenie członków sekcji V-ej handlowej
Towarzystwa przemysłu i handlu. (Gmach Muzeum przemysłu
i rolnictwa na Krak.-Przedm.—8 wieczorem.)—Miesięczne po-
siedzenie członków Towarzystwa ogrodniczego. (Sala hotelu
Europejskiego—8 wieczorem.)
Wystawy: Wystawa Towarzystwa sztuk pięknych. (Krak.-
Przedm. Nr 15—od 10-ej rano do 6-ej po południu.)—Wystawa
chrańców krywulki. (Hotel Europejski—od 10-ej rano do 7-ej
wieczorem.)
Teatry: Wielki: Dziś „Życie paryskie” (po dawnych, niż-
szych cenach), jutro „Trubadur” (występ gościnny panny Elly
Russell);—Rozmaitości: dziś „Chamillac”, jutro „Nasina-
serdeczniejsi”;—Mały: dziś przedstawienie zawieszone, jutro
„Przygody posłubne rezerwisty”. (7½ wieczorem.)
Ogród zoologiczny: ulica Bagatela. (Otwarty codziennie od
10-ej rano do wieczora.)

— W dniu jutrzejszym, o godz. 9-ej zrana, w koście-
le św. Ducha (po-paulińskim), przed ołtarzem N. Marji
Panny Częstochowskiej i ku Jej czci odprawiona będzie
soleanna wotywa.

— W kościele św. Franciszka Serafickiego (po-franci-
szkańskim) w dniu jutrzejszym, o godz. 10-ej zrana,
przed ołtarzem św. Antoniego Padewskiego i ku jego czci
odprawiona zostanie soleanna wotywa z wystawieniem N.
Sakramentu.

— Całodzienne nabożeństwo odpustowe z nieustannym
wystawieniem N. Sakramentu, kazaniami, procesjami,
oraz niecierpami odprawione zostanie jutro w kościele
Opieki św. Józefa (panien wizytek) ku czci św. Franci-
szka Salezego, biskupa wyznawcy, doktora kościoła.

PRZEGLĄD POLITYCZNY.

Ks. Bismark nas rozezarał. Od miesiąca zapo-
wiadano wielką mowę „kolonialną” kanclerza,
w której oprócz kwestji niewolnictwa i obrony inte-
resów kompanji niemieckiej na brzegach zanzibar-
skich, dotknie we właściwy mu, polemiczny sposób

wszystkich pytań ostatniej doby, które tylko rozja-
trzenia posiały na całym obszarze Germanji.

Tymczasem nie z tego wszystkiego. Kanclerz mó-
wił godzinę, klócił się, jak zwykle, ze stronnictwem
wolnomyślnem, w imię którego przemówił Bamber-
ger, ale ani jednym nieomal słowem nie wymknął
się po za ramy ściśle określonego przedmiotu kolo-
nialnego. a nawet nie okazał zbyt wiele ognia w o-
bronie silnie krytykowanego przedsięwzięcia afry-
kańskiego. Czy był cierpiącym, czy sądził, że sytua-
cja nie jest jeszcze gotową, aby z trybuny parlamen-
tarnej traktować sprawę Gelfkena i Moriera, czy
wreszcie dał się przekonać pamiętnemu artykułowi
Kreuzzeitung, która ostrzegła, że wszystkie te dys-
kusje, dotyczące członków rodziny panującej, osła-
biają uczucie monarchiczne w Niemczech, dość, że
ks. Bismark nałożył sobie dobrowolnie żelazny ka-
ganiec na usta i — rozezarał was wszystkich!

Mimo tego dyskusja i głos jego zasługują na uwa-
gę, ponieważ przedmiot jest wielkiego cywilizacyj-
nego znaczenia. Rozprawy otworzył hr. Herbert
Bismark krótkim przedśłowiem, w którym oświad-
czył, że kolebką niniejszego projektu jest wniosek
Windthorsta z d. 4-go grudnia o potrzebie przeciw-
działania niewolnictwu w Afryce. Odtąd potrzeba
ustawy stała się naglejszą, ponieważ ofiarą powsta-
nia padli nie tylko Niemcy, ale i Anglii, a zwłaszcza
misje. Dla obrony interesów niemieckich nie wy-
starcza blokada floty, już choćby ze względu na kli-
mat; potrzeba utworzyć korpus poliej miejscowej.
Kompanja handlowa sama przez się jest zasłabą.
Zamierzonym jest przedewszystkiem obsadzenie po-
nowne wszystkich punktów, które były już obsadzo-
ne przez Niemców i z których wyparł je rokosz.

Po wykładzie fachowym „komisarza państwa dla
Wschodniej Afryki”, kapitana Wissmana, który do-
wiódł, że ta część Afryki jest właściwym ogniskiem
całego handlu niewolnikami, i wskazał, jako naj-
prostsza droga do położenia mu kresu, wyjarzynie-
nie negrów z pod brutalnej hegemonji ludności arab-

skiej, poczem dopiero będzie mógł się rozwinąć pro-
dukcyjnie handel kością słoniową i gumą, tudzież
będący w kolebce przemysł miejscowy, jako to je-
dwadnictwo, plantacje bawełny, tytoniu itd.—pre-
mówili Bamberger i Windthorst, następnie zaś ks.
Bismark.

Zaczyna od zepchnięcia z bark swoich odpowie-
dzialności za wszystko, co się w odległości tysiąca
mil od niego dzieje i o czem dopiero po sześciu ty-
godniach może być dokładnie poinformowany. Or-
ganem wykonawczym zadania kolonialnego Niemiec
musi być kompanja wschodnio-afrykańska. Mogli-
śmy dotąd jej czynności tylko nadzorować; jeżeli
uchwalicie mniejszą ustawę, będziemy jej mogli
przez komisarza państwowego dawać wskazówki
i polecenia. Wobec Bambergera, który surowo kry-
tykował kompanję, ks. Bismark zastrzegł się ró-
wnież przeciw obarczaniu go odpowiedzialnością za
jej postępowanie; rząd jest odpowiedzialny tylko
za wymiar opieki, jakiej towarzystwu dostarczył.
Bądźcie też pewni, że ani na szerokość włosa nie
pójdę dalej, jak parlament mi wskaże. Odpycham
od siebie zwłaszcza myśl naruszenia niezawisłości
sultana Zanzibaru. Pójdziemy tylko tak daleko, jak
daleko zawieźdź nas sojusz z Anglią. Bez jej zgo-
dy i udziału nie chcemy nie poczynać w taintych
stronach. „Zarówno w Zanzibarze, jak na wyspach
Samoa — rzekł kanclerz dosłownie wśród okla-
sków — idziemy ręką w rękę z Anglią.” Różni-
my się czasem z niektórymi, zbyt samodzielnymi sobie
czynającymi organami kolonialnymi Anglii, ale z jej
rządem jesteśmy zawsze w pełnej harmonji, zwa-
żając we Wschodniej Afryce, kędy podzielił się
sferami interesów.

Mówca wykazuje następnie potrzebę pośpiechu,
bo w tym wypadku czas—to krew! Im później nasza
wyprawa zbrojna stanie na miejscu, gotowa do ak-
cji z przeciwnikiem, tem znajdzie go silniejszym.
Kanclerz z blokady morskiej nie obiecywał sobie
wielkich rezultatów; chodziło mu przedewszystkiem

Z teatru.

(Dokończenie.)

Czy ma „Chamillac” zniechęcić do gry hazardo-
wej? No, to już mamy „Trzydzieści lat życia szu-
lera”, „Gracza, czyli dziecię stawione na kartę” i ty-
le, tyle innych, nie licząc już arcydzieła komedji
„Gracz” Reignarda. Z rehabilitacją upadłych ró-
wnież nie szczędzi się autor wybrał, choćby po-
„Nedznikach” Wiktora Hugo, kiedy i Dumas stary
tyle razy już go zdystansował.

Z treści ocenić łatwo, że „Chamillac” nie wzboga-
ci literatury dramatycznej niezem nowem. A cóż
jest nowego na świecie, zapytają wszyscy zwolenni-
cy godła *Nihil novi sub sole*, ale jest to aksjomat
bardzo sofistycznej dyalektyki, który może być na-
swojem miejscu tylko w ustach zacofanego rutyni-
sty Ben Akiby. Każde dzieło prawdziwego talentu
wnosi nowy pierwiastek do literatury: typ, chara-
kter, szereg myśli logicznie wywiedzionych z pewnej
sytuacji, własne, choćby jednostronne nawet,
oświetlenie jakiejś kwestji spornej, gdy w nowej ko-
medji Feuilleta nie znać nic... nie prócz szeregu scen,
mniej lub więcej zajmujących zreczną robotą sceni-
czną, ale wiązanych ze sobą nicia istic pajączką, rwa-
jącą się lub motającą w supły co chwila. Rozbierzmy
tylko logicznie choćby główną postać komedji, do-
kąd autor zdaje się najwięcej przywiązywał wagę,
gdy jej nazwiskiem swój utwór ochrzcił. Przypu-
szczam, że chciał Feuillet w „Chamillacu” przepro-
wadzić myśl rehabilitacji, oczyszczenia przeszłości
przez życie nowe. Występek Chamillaca wcale ba-
dany nie jest; nie może on być przedmiotem sporu, to

czyn karany przez wszystkie kodeksy kryminalne
całego świata, zaczynając od dekalogu. Ukradł Cha-
millac, oficer armji francuskiej, piętnaście tysięcy
franków swojemu pułkownikowi, a stawiony przed
trybunałem poprawczym, najmniejszej okoliczności
łagodzącej nie mógłby przytoczyć na swoje uspra-
widlenie, najświetniejszy obrońca nie mógłby go
uchronić od degradacji w wojsku, pozbawienia praw
stanu i długoletniego hańbiącego więzienia. Przy-
zna każdy, że dla tak mało zajmującego osobnika
nawrócenie, pokuta i zatarcie grzechów tak cięż-
kich podwójnie wyjątkowo surowem być powinno.
Powiada nam Chamillac o sobie, co poświadcza i je-
nerał, że szukał śmierci w bitwie, ale w jej miejsce
odniósł tylko ciężkie rany. Ależ do licha sceptyczny
widz odpowiada, wszakże do tego dowodu odwagi,
który jest obowiązkiem oficera, Chamillac był przy-
muszony przez swego sędziwego pułkownika; nie
miał wyboru, musiał iść naprzód pod kule lub
zawrócić... do więzienia. Dopisało mu szczęście;
nie zginął. Od tej chwili zostaje bogatym i tu
właśnie powinien rozpocząć dobrowolną ekspiację.

Gdzież ona jest, na czem polega?

Czy pozbawia się czego, zadaje sobie jakieś utra-
pienia, niesie swój czas, siły i zdrowie na pociechę
i wsparcie małuczkich i upośledzonych? Akeji w tym
kierunku żadnej autor nie rozwinął na scenie, a to,
co o nim mówią inni, przedstawia go prędzej jako zbła-
zowanego dziwaka, niż jako człowieka, który zapar-
ciem się siebie i miłością dla ludzi chce naprawić
występek młodości. Ma pałac, przepędza połowę
czasu w klubie, proteguje artystów, skupując ich
obrazy do swojej galerji i wreszcie zostaje modnym
u dam, a w dowód skruczy za lokajów i stangretów
używa złodziejów i zabójców i ucieszcza na zebrania
dobroczynne.

Zaiste, wielki dobrodziej ludzkości, który pałac od-
leżał havana po wykwinnym obiedzie, rozmyśla
nad jej ranami i toczącym ją raku zepsucia! Na to,
aby takim zostać filantropem, nie potrzeba znowu
kraść w młodych latach i znany wielu uczciwych
ludzi, którzy dobrowolnie wstępują do tych galer.
Kara czy pokuta nałożona przez Chamillaca samemu
sobie, nie ma żadnego stosunku do występku. Pozo-
staje małżeństwo z Zofją le Dieu! no, ale to już czy-
sta brednia, o której nawet rozprawiać nie warto!

Każda rehabilitacja kobiety upadłej przez małżeń-
stwo jest aktem wyjątkowym, który może być dys-
kutowanym tylko przy najdokładniejszej znajomości
ci *curriculum vitae* danych jednostek. Jenerał zo-
wał coś w tej mierze mógłby tylko taki paradoksi-
sta, jak Dumas syn, i to zawsze z równym jemu sku-
tkiem. Zofja mówi sama o sobie, że wychowywana
przez ciotkę do kariery w baliecie, nie była ani le-
psza, ani gorsza od swoich koleżanek. Opuścił ją ko-
chanek, nie pierwszy prawdopodobnie, ale że zbłu-
krutował i uciekł, a ona na niego liczyła, więc się
postanowiła zabić. Chamillac, który ją znał dawniej
z foyer baletowego, (nawiasem mówiąc, nieźle sobie
żył ten pokutnik, bo widać, że był abonentem bale-
tu dla takich bowiem tylko foyer tańca w Wielkiej ope-
rze jest dostępnym) przychodzi, gdy panna choruje
po zaccadzeniu, zajmuje się nią, godzi nauczycieli,
kszałci i obiecuje małżeństwo. Spodobała mu się,
no, to jego rzecz! kwestja gustu. Ale niechże sobie
tego nie uważa za czyn redempcyjny, bo mu się ka-
żdy człowiek z troszeczką zdrowego sensu w nos ro-
zeźmieje.

Czemże więc dowiódł poprawy, czem zasłużył na
przebaczenie? Niech tam sobie co chce mówi autor,
ale ja na miejscu jenerała, nie tylko, żebym córki za
niego nie wydał, ale najkrótszą drogą wyekspedjo-

o stwierdzenie wobec ludności miejscowej sojuszu pomiędzy Anglią, jako potęgą popularną już na o-wych wybrzeżach, a Niemcami. Ten efekt zgodnego postępowania obu mocarstw europejskich miał być, najskuteczniejszym czynnikiem, wpływającym na wyobraźnię naszych przeciwników. Błokada miała cel polityczny raczej, niż militarny. Tutaj kanclerz raz jeszcze uczuwa potrzebę zaakcentowania czulej zgody z Anglią. Zarówno w Zanzibarze, jak na wyspach Samoa, efekt jednoci Europy jest rozstrzy-gającym; dlatego tu i tam zależy mi bardzo na u-trzymaniu zgody z rządem angielskim. „Uważam Anglię za starego i tradycyjnego sprzymierzeńca, z którym nie mamy powodu się kłócić. Pragnę, aby związek duchowy, jaki nas od stu pięćdziesięciu lat łączy z Anglią, rozszerzył się i na sferę interesów kolonialnych“ (oklaski).

Mówca nie usprawiedliwia błędów kompanji wschodnio-afrykańskiej, która chciała kolonizować według systemu francuskiego z XVIII wieku, pyta się wszelako, czy możemy każdego Niemca, który gdzieś za morzem uległ rozbiciu, poświęcić? Jeżeli parlament tak orzeczy, nie będę mu się sprzeciwiał; nie należę bowiem do ludzi, którzy stawiają opozycję krajowi, przeciwstawiając własne „ja“ jego woli i wyobrażeniom (Richter i Bamberger kiwają znacząco głowami). Jeżeliby większość kraju szła po fałszywej drodze, mógłbym to uczynić, ale dla jakichś dwóch milionów marek, dla jakiegoś Zanzibaru nie podobna mi stawiać okoniem wobec wielkiego narodo-wego prądu. Nie byłem nigdy zwolennikiem polityki kolonialnej ale skoro naród jej pragnie, radzę panu Bambergerowi, aby także zaniechał swej opozycji. Tu Bamberger i Windthorst robią znów takie miny, jak gdyby zdaniem ich właśnie ten „naród“ nie był za-dowolony z całej awantury kolonialnej, którą wszczął ks. Bismark, a raczej p. Woerman i kilku innych eksporterów hamburskich europejskiego spi-rytusu.

Bambergerowi—powiada ks. Bismark dalej—wy-daje się, że państwo jest zakładem finansowym, nie instytucją narodową. Ze poździerano nasze flagi, to mu jest obojętne. Mnie zaś chodzi o to, ażeby parla-ment orzekł, czy zachodzi potrzeba narodowa akcji. Jeżeli osądzi, że nie ma tej potrzeby, poddam się je-go zdaniu; nie uczyniłbym tego tylko w razie, gdy-bym widział, że parlament wszedł na złą drogę; wówczas stanąłbym w opozycji, którejby śmierć dopi-ero kres położyła.

Cesarz nie może w miejsce kompanji nabywać praw sułtana Zanzibaru; obszar nabytych przez nią wybrzeży (250 mil) jest wszelako zdobyczą niemie-cką nie do pogardzenia. Posiadając wybrzeże, ula-twiamy sobie pracę cywilizacyjną, którą podjęliśmy w Afryce wspólnie z Anglią, Francją i Włochami. Skutki tej pracy okażą się po dziesiątkach lat. Kto jej oczekuje po tygodniach lub po trzech latach, ten może dużo gadać w parlamencie, ale ten nie jest czło-wiekiem zdrowego sądu. Panu Bambergerowi po-wiadam, że konkurencji nasi w Zachodniej Afryce (Da-

mara) ofiarowali niemieckiemu nabywcy praw kilka milionów indemnizacji; po jego ostatniej mowie nie dadzą więcej, jak milion (wesołość). Oto, co znaczy rzucać kamienie na szyny, gdy lokomotywa państwa jest już w biegu!

Motywa ustawy rozróżniają ściśle pomiędzy mate-rialnymi interesami towarzystwa a narodowymi za-daniami państwa. Nie uważałem państwa za upra-wnione do stawiania jakiegokolwiek żądań w interesie towarzystwa; tu wszakże chodzi o narodowe zadanie zaszczerpienia cywilizacji i chrześcijaństwa w głuchej części świata. Przypominam świeży wypadek schwy-tania przez nasz krzyżowiec arabskiego czółna, na-dnie którego 87-iu niewolników leżało w trzech kon-dygnacjach, natłoczonych jak śledzie i przykrytych rogożami, po których siedemnastu arabsów, właścicieli tego ludzkiego mięsa, wygodnie się przecha-dzało.

Kanclerz spodziewa się sporych rezultatów planta-cyjnych z wybrzeża, przeszło piętnaście mil szerokiego. Niemcy płacą przeszło 500 milionów marek zagranicy za towary kolonialne (200 milionów za bawełnę, 192 za kawę, 74 za tytoń); gdybyśmy dzie-siątą część tego płacić mogli naszym rodakom, za-mieszkałym w kolonjach, byłby to już zysk niemały dla ojczyzny i dla młodzieży, wychowywanej w gi-mnazjach, ażeby potem nie miała co jeść.

Nie należy jednak uważać akcji kolonialnej za grę w loterję, która za pół roku musi wrócić stawkę. Musimy odzyskać wybrzeże, jeżeli pragniemy zwal-czać—nie stłumić—niewolnictwo. Zniesienie nie-wolnictwa to myśl awanturnicza!

Ks. Bismark kończy apelaację do patriotycznego uczucia parlamentu, który musi podążyć za prądem narodowym, jak to uczynił sam kanclerz.

Parlament odesłał projekt do komisji, złożonej z 21 członków. Br. Z.

PROCES KUKIZOWSKI.

(Korespondencja specjalna Kurjera warszawskiego.)

Lwów d. 25-go stycznia.

Jedenasty dzień rozprawy.

Rozprawy rozpoczęto od przesłuchania w dalszym ciągu p. Kownackiego, z którego zeznań dziś gło-wnie podnieść należy cztery oświadczenia:

- 1) że zebranie materiałów zawdzięcza pracy i u-cześciwości Spanga, który mógł sprzedać poszlaki Strzeleckiej za grube pieniądze;
- 2) że w chwili aresztowania Aleksandra Strzele-ckiego tenże odezwał się z ręką na sercu: „Ja za sie-bie tylko odpowiadam“;
- 3) że w Kukizowie p. K. nie zauważył, iżby pani Strz. utykała; chodziła tylko kaczym krokiem—i
- 4) że w szpitalu ks. Tch. niepytany odezwał się: „Powiadają, że ja darowałem pieniądze; ale to nie-możebne, abym darował kilkadziesiąt tysięcy; mo-

głem darować kilkanaście guldenów. Ależ to hanie-bnie, ależ to paskudnie; któżby się był tego spo-dziwał!“

Dr. Roński (z widoczną ironją) imieniem wszyst-kich obrońców składa r. Simonowiczowi podzięko-wanie za to, iż wezwał i przesłuchał p. Kownackie-go i oświadcza, że obrona nie przykłada żadnej wa-gi do tych spostrzeżeń i wrażeń.

Dr. Roński. Dlaczego pan, skoro myślałeś, że je-steś szpiegowany, nie przeniosłeś się z dworu i nie ulokowałeś gdzieindziej? Dlaczego pan dalej korzy-stałeś z gościnności tych, których posądzałeś o tę zbrodnię?

Kownacki. Żyłem własnym kosztem; pozostałem tam, bo trzeba było dalej śledzić i lokalnie pilnować.

Dr. Stebelski (do podśadnego). Czy powiedział pan podczas aresztowania: „Ja za siebie tylko od-powiadam“?

Strzelecki. Była to tak straszna chwila; być może, iż mówiłem.

Dr. Stebelski. Czy rzeczywiście p. Kownacki nie nadużywał bezinteresownej gościnności?

Strzelecki. Pierwszym razem był gościem, później nie.

Kownacki. Później nie chciałem nie przyjmować, odsyłałem; jadałem w karczmie, kucharzowi dawa-łem wszystko kupować. W lokalu komisyjnym mu-siałem zostać.

Strzelecki. Tak było od czasu ostatnich proto-kulów.

Na zapytanie r. Simonowicza, czy podśadni chcą odpowiadać na zeznania p. Kownackiego, oświad-cza on, iż odpowiadać nie będą.

Dr. Duniewicz stawia jeszcze kilka pytań p. Ko-wnackiemu i na wstępie z naciskiem podkreśla, iż „za sędziego śledczego powinny mówić akta“.

Na dalsze pytania odpowiada pani Strz., iż nigdy nie broniła się kaletwem i dodaje: „Może będę jeszcze prosto chodziła, jeżeli leczyć się będę“.

Prokurator zażądał wezwania świadków na stwier-dzenie okoliczności, czy zabiłany niedawno we Lwowie pies nie jest tym samym Nemrodem, który zginął w Kukizowie. Po wyjaśnieniu jednak, iż Nemrod był maści żółtej, pies zaś, o którym p. Girtler otrzymał z poliejki doniesienie, a obrońca, dr. Górecki, przez telefon wiadomość, jest białym, jak śnieg, dr. Girtler cofnął swój wniosek.

Dalej dr. Girtler zażądał: 1) sprawdzenia we wszystkich bankach lwowskich, czy Strzelecki po-między 31-ym lipca a 21-ym sierpnia nie lombardo-wał zabranych przez panią Strz. od ks. Tch. papierów; 2) wezwania lekarza Rapsa z Jaryczewa dla sprawdzenia, czy istotnie nie mógł być wezwany do Kukizowa—i 3) wyjazdu sądu na miejsce zbrodni.

Co do tych żądań trybunał powyższe uchwałe. Z kolei przesłuchano wójta Kwasika, parobka Müllera (który znalazł rzeczy w masztarni), podśadnego Żyżkowicza, parobka Pawła Kazimiro-wicza (który znalazł przy łowieniu ryb surdut ks. Tch. i żandarma Jamroka.

wałym tego jegomościa z przedpokoju do sieni mo-jego domu, ułatwiając mu przebycie schodów w przy-pieszonym tempie.

A. pani de Tryas, czy to jest charakter? Nie zapo-mnijmy o tem, że ta młoda kobieta jest wdową i je-żeli jej pilno było zaręczyć się z kuzynem, co nie-zbyt korzystnie świadczy o stałości jej uczuć dla s. p. pierwszego męża, toż przecie o elementarną nie-znajomość życia posadzać ją trudno. Lubi rozma-wiać z aktorami bulwarowych teatrów; chociaż o takim guście napisał już Catule Mendez bardzo nie-dobłą nowelę — ale mniejsza o to! Ciągnie ją coś, jak; powiada, do wykojętych w życiu i o to mniej-sza! Ale tak nieogłędnie, jak ta pani, zawierać zwią-zki i zrywać je, to już trochę zawiele temperamen-tu. Dlaczego została narzeczoną Roberta d'Alliers? Wszakże ją nikt do tego nie zmuszał, a że Robertowi mogła się nie podobać i jej sympatje do wykojętych, szczerzej kobiet, i zagadkowa dla niego młodej i pięknej wdowy wyprawa, samej bez towarzystwa do Chamillaca w nocnej porze, to znowu trudno mu tego brać za złe i co do mnie, wyznaję z pokorą, że stoję po jego stronie i najzupełniej jego zapatrywa-nia podzielam.

Albo znowu te *chassé croisé* z Zofją le Dieu. — Chcesz pani swego Chamillaca? weź go. Ja się za-dowolnię Hugonetem, oddam go pani za *vis-à-vis* do kadryla w Luchons!

Nie! doprawdy, patrząc na te marionetki, uwie-rzyć trudno, że w ruch je wprowadził i do scenicznego życia na scenie powołał głęboki psycholog z „Pa-ru de Camors“, zacny romantyk „Dwóch światów“, poeta „Miłości ubożego młodzieńca“.

A jednak odnajdzie się czasem dawny Feuillet i w „Chamillacu!“ Naprzód, o czem już wyżej wspo-mniałem, bardzo jest piękna ostatnia scena komedji; jest w niej i siła i uczucie i wielka jędrność słowa,

którą bardzo szczęśliwie udało się pochwycić i pol-skiemu tłumaczowi, a przy tej sposobności zazna-czam, aby już do przekładu nie powracać, że jest on jednym z najlepszych, jakie mi się w ostatnich cza-sach na naszej scenie słyszeć zdarzyło i ze wszech miar godnym pióra Sameckiego. Oprócz owej sceny spowiedzi, na którą tak długo, niestety, czekać trze-ba, djalog wszędzie jest żywy i barwny, a akty, sa-me w sobie budowane z wielką znajomością techniki sceniczej, kończą się efektownie i jeśli nie popy-chają akcji, to zaciekawiają pojedynczymi epizoda-mi. Najcharakterystyczniejszem jednak dla mnie znamię upadku i starości Feuilleta jest to, że dramaturg tej siły talentu przeszedł bezwiednie obok niezmiernie bogatego materiału komedjowego i sam go zaznaczając w djalogu, dotknął go tylko zlekka i na boku pozostawił. Pani de Tryas mówi do swo-jego narzeczonego w akcie drugim: „Ja patrzę na świat różowo, pan czarno; ja w ludziach upatruję strony dobre, pana złe tylko uderza. Jakże się po-rozumiemy ze sobą, jakim będzie nasze szczęście?“ Otóż tu była komedja do zrobienia, jeśli się już nie chciało spocząć na laurach przeszłości; tu były cha-raktery i sytuacje godne każdego talentu, któryby im podolał. Pesymizm i optymizm w życiu, to rzecz tak ważna, tak zagadkowa, tak mało zbadana psy-chologicznie, a w beletrystyce tak jeszcze niewyeks-ploatowana, że aż się proszą pod kompetentne pióro. Jaś się śmieje, a Joasia płacze! Płaczka i Wesołow-ski! Ale dlaczego Jaś, urodzony i wychowany w je-dnakowych z Joasią warunkach, zawsze będzie miał uśmiech na ustach, gdy Joasia na wszystko przez łzy tylko spogląda? Dlaczego Płaczka w ka-żdym dopatry złośliwiego, a Wesołowski ludożercę uścisnąć gotów? Niech pisarz sceniczny złączy dwie takie postacie, optymisty i pesymisty, w kolizji dra-matycznej, czy w komicznych powikłaniach, a be-

dzie miał typy nowe i sy tuacje nieużyte, obok rzech przeszłości Feuillet bezwiednie... bo jest już stary!

„Chamillaca“ widziałem dwukrotnie, granego scenie teatru Francuskiego, raz przez Coquelina szego, drugi raz przez Wormsa. A wspominam tem z dwóch powodów: naprzód, że mam św punkt porównania gry naszych artystów z pa-riż; po drugie, że chcę się usprawiedliwić przed tającą publicznością, że recenzji z manuskryptu pisać, podając za wrażenie własne, otrzymałem sceny, to, czego nikomu sylabizowanie martw szematu dzieła dramatycznego nie zastąpi.

Chamillac ani w grze Coquelina, ani Wormsa wychodził zbyt świetnie. Żaden talent aktorski jest w stanie zrobić tej postaci sympatyczną, a bardziej konsekwentną. Coquelin był w niej w salonowcem, Worms bardziej szorstkim, przew nim dawny wojskowy; ztąd pierwszy utrzymał aż do swojej wielkiej sceny bardziej w charak-komedjowym, gdy drugi od razu dramatem zajął. Obadwaj akt piąty uważali za punkt kulminacji, a w scenie owej spowiedzi przed ukochaną biłą Worms więcej miał skupienia, gdy Coq nadużywał może przejść głosowych, osłabienia i pacy.

W grze Wormsa więcej było prawdy, w grze quelina więcej aktorskiego efektu. U nas p-dnowski, znający wyborno swoje warunki sceny, bardzo się grą do Wormsa zbliża, którego na-rzecz dziwna, w tej roli znowu powierzeniow przypomina. Opracował też p. Ładnowski Cha-illaca widocznie *con amore*, a że go i wyreżyse-bardzo starannie, zupełnie według paryskiego narjusza (prócz drobnych różnic wprzemienieniu ny prawej na lewą w akcie I-ym, jak i malej zm- w akcie II-im), więc już choćby w nagrodę dla

O godz. 2 1/4 wszedł na salę świadek ks. Antoni Królicki, rodem z Podola, 53-letni proboszcz z Kuźkizowa. Wygląda blade, widocznie chorowity, mówi głosem przytłumionym.

Dr. Girtler. Wnoszę, aby od tego świadka nie odbierać przysięgi. Jakkolwiek nie zachodzi żaden fakt, który pozwala podejrzewać, aby ks. K. brał udział w tej zbrodni przed czynem (ks. Królicki: „Dziękuję”), to zachodzą okoliczności, które budzą podejrzenie, że brał udział po czynie. Gwałtowne szukanie przez Strzeleckich ks. K., posiadanie klucza, niedonoszenie o kluczu sędziemu śledczemu, są to okoliczności luźne, ale razem powiązane następnie mogą uzasadnić podejrzenie, że w zatarciu śladów czynu popełnionego brał ks. K. bezpośredni lub czynny udział.

Dr. Duleba (w imieniu całej ławy obrońców). Wniosek ten zastał nas niespodzianie. Nie przypuszczaliśmy, aby znany ks. K., znany z gorliwości kapłańskiej obywatel, stanął pod zarzutem nieuzasadnionym. Nie wierzę w szczerą intencję prokuratora, aby zamyślał wystąpić przeciw ks. K. Jest to przekonanie całej ławy obrony i wszystkich tych, którzy z nim kiedy w styczności byli, że ks. K. jest człowiekiem najzaczciwszym. Cała opinia kraju poprze to zdanie, a jego reputacji nie zachwieje prokurator. Nie wolno, nie mając podstaw, obwiniać go w taki sposób. Czy ks. K. wiedział, że p. Strz. go poszukuje? Przecież ks. K. podczas wypadku był w Jazłowie. Zarzut to niczem nieuzasadniony, z powietrza wzięty. (R. Simonowicz dzwoni.)

Zakończył prokurator, że ks. K. dażył do zatarcia śladów czynu. A gdzie na to dowód? Uczucie przyjaźni jest święte, jeżeli zachował je dla Strz., to każdy człowiek uczciwy i honorowy nie za nagane, ale za zaszczyt mu to policzy. Z tego powodu upraszam o zaprzysiężenie.

Po replikach ze strony prokuratora dra Girtlera i obrońcy dra Duleby, sąd udał się na trwającą 25 minut naradę, z której wyniósł uchwałę — przyjęcia od ks. K. przysięgi. Jednocześnie zaś sąd publicznie stwierdził, iż poprzednie debaty przebrały miarę postępowania, jakie w sali sądowej ma być zachowane.

Po odebraniu przysięgi od ks. K. i przyjęciu od niego kilku zeznań, rozprawy zawieszono.

Dzisiaj dopiero uwolniono część świadków (przeważnie służbę dworską), która na kurytarzach sądowych spędziła 22 dni. Z. Fg.

Sprawozdanie telegraficzne.

Lwów 28-go stycznia. (Tel. spec. Kurj. War.) — Dzisiejsze posiedzenie sądu rozpoczęło się od oświadczenia prezesa trybunału Simonowicza, iż jutro ponownie sąd przesłucha ks. Tchórznińskiego. Simonowicz zapytuje, czy prokuratorja zgadza się na oddanie księdzu depozytu. Prokurator sprzeci-

wia się temu, być może bowiem, iż depozyt potrzebny będzie dla nowej rozprawy przed inną ławą przysięgłych. Obrońcy zgadzają się na wydanie, toż samo Strzelecka. Sąd powoła później uchwałę w tej mierze.

Osiemdziesięcioletni świadek, Kalinowski, zeznaje, iż w poniedziałek (nazajutrz po wypadku) kazał wymyć zakrwawioną podłogę. Ksiądz fantazjował i opowiadał niezrozumiale o trzech żydach.

Obrońca dr. Duleba komunikuje sądowi, że otrzymał od właściciela dóbr, Zwolskiego, list, wyrażający podejrzenie, iż żydzi wykonali zamach na ks. Tch. Prosi przeto o wezwanie odnośnych świadków.

Prokurator Girtler zastrzega sobie, że po przesłuchaniu Gnota powoła szereg świadków.

W sprawie Domejki.

Na posiedzeniu sobotnim Towarzystwa przemysłu i handlu przemysłowiec tutejszy, p. Feliks Wojciechowski wystąpił z wnioskiem wyrażenia przez powstaniehołdu pamięci zmarłego w Santjago czeigodnego rektora — wszechmocy chilijskiej, Ignacego Domejki. Fakt ten zapisaliśmy we wczorajszym numerze Kurjera bez komentarza.

Poszukiwania, zarządzane przez nas, celem sprawdzenia bolesnej wieści, na szczęście nie potwierdziły jej. Nie wchodzimy w autentyczność informacji p. Wojciechowskiego, opartej podobno na doniesieniu gazety zagranicznej; natomiast zasiągnęliśmy wieści u bawiącej w tej chwili w Warszawie córki Ignacego Domejki wraz z mężem, która udaje się właśnie do Santjago; informowaliśmy się u p. Wilhelma Wierzbowskiego, urzędnika naszej administracji ożenionego z córką rodzonoego brata Domejki, a wreszcie u najbliższego przyjaciela i druha nie tylko czeigodnego rektora, ale całej jego bliższej rodziny, Adama Piłga.

Żadna z powyższych wymienionych osób nie otrzymała wiadomości o zgonie Domejki.

Telegrafowaliśmy nareszcie wczoraj do ambasady chilijskiej w Paryżu z zapytaniem o prawdziwość pogłoski i otrzymaliśmy w nocy odpowiedź opiewająca: „Pas de nouvelles de santé recteur Domejko.”

Ta ostatnia depesza wyjdzie nam się wskazówką bardzo ważną. Domejko zajmuje zbyt naczelne stanowisko w Chili, szwagier zaś jego, brat nieboszczki żony, jest w tej chwili ministrem finansów tego państwa. Wszystko przeto zdaje się przemawiać za przypuszczeniem, że o zgonie Domejki zatelegrafowanoby niezwłocznie paryskiej ambasadzie chilijskiej, celem rozpowszechnienia żałobnej wiadomości w Europie.

Kłósy zamieścili w ostatnim numerze swoim list

czciwego rektora, datowany z Santjago d. 25-go listopada 1888-go r., opisujący podróż i przybycie jego do Chili; tutaj zaś podajemy późniejszą jeszcze odezwę Domejki do rodziny, list datowany dnia 7-go grudnia t. r., a opiewający w ważniejszych ustępach tak:

„Kochane dzieci!

„Mam się lepiej, przechadzam się po ogrodzie, byłem już raz, choć o kiju, na mszy u kapucynów, ale gości jeszcze nie przyjmuję, wyjąwszy niektóre poufalsze osoby. Dotąd codziennie po południu niezliczona liczba odwiedzin napęnia nasz salon; wieczerem pospolicie Matylda z familiją swoją i Rosita ze swoją; ja nie widzę ich, bo albo w swoim pokoiku siedzę i leżę, albo tylnymi drzwiami zmykam do ogrodu.

„Trudno wam dać do pojęcia, jak mnie nasz ogródek bawi, a ciepło, które niekiedy do 30° dochodzi, pokrzepia i ożywia. Ani jedno drzewo, ni krzak, ni słabsza nawet roślina z tych, co zasadziłem, i zostawiłem, nie zginęły. Pomarańcze przekwitły, ale cały dom i ogród przepełnione są zapachami kwiatów datury, magnolij, lilij białych i błękitnego djamelu. Z owoców wielka obfitość hisperów i nieco białych czereszn dojrzałych, ale mało będzie brzoskwiń, fig i moreli; na kilku bardzo wysokich i rozłożystych drzewach zaledwie dostrzedz gdzieś renklodę i szpalery nasze winogrodowe nie obiecują. Za to bzu rozmaitego gatunku będzie pod dostatkiem.

„Piwnica napęlniła się w tych dniach rozmaitego gatunku winami, ale tylko jedną baryłkę, o czterech arbach znaleźliśmy z własnego ogródka: dwuletniak wcale dobrego wina, które nad inne przekładamy i co dnia z niego kilka butelek wysycha.”

Po ustępie, poświęconym służbie domowej, którego treść jest dla ogółu obojętniejsza, donosi Domejko:

„Justynian od dwóch miesięcy jest ministrem finansów; dosyć dobrze dotąd widziany, czynny i nie wdający się w dyskusje parlamentarne; lękam się, żeby to jego ministerjum nie zaszkodziło własnemu jego interesom.

„Zajęci jesteście teraz urządzeniem salonów, gotując się zawczasu na przyjęcie was.”

Resztę listu, jako czysto rodzinnego przeznaczenia, pomijamy. Bolesnie byłoby nam ośwoić się z myślą, że ten 86-letni staruszek, tak jeszcze ciepły i rzeźwy na duszy, tak uśmiechający się do słonecznych promieni życia, zamknął już powieki na zawsze. Nie uwierzmy w to, dopóki wieść hiobowa nie ukaże się w formie treściwszej i warogodniejszej.

— Wczoraj, o g. 5-ej po południu, w hotelu Europejskim odbył się obiad uroczysty tutejszej kolonii niemieckiej z powodu dnia urodzin cesarza Wilhelma II-go. Zebraniu przewodniczył konsul generalny niemiecki, baron Rechenberg. Pierwszy toast na cześć Najjaśniejszego Cesarza Wszech Rosji wniósł

dwójnej tej pracy życzyć należy, żeby się Chamillac dłużej na scenie naszej mógł utrzymać. Jenerała gra w Paryżu Febvre; ostro, energicznie, po żołniersku. Mówi przedko, gwałtownie, impetycznie to, co czuje. U nas p. Rapacki wziął rolę zadystygowanego; nie był owym rębaczem szablą i słowem, jak to deputowany de la Bartherie bratu zarzuca, ale starał się nadać nawet w charakterystyce jakieś cechy wykwintności temu wojakowi z dwudziestu bitew.

Ztąd może wynikało zbyt zimne przyjęcie tyrady, jaką jenerał wypowiada do syna o obowiązkach młodego człowieka dla ojczyzny. Prawda i to, że jenerał najniepotrzebniej w urzędowy mundur ubrano, którego jako żywo nikt nigdy na scenie teatru Francuskiego nie widział, gdyż, jak wiadomo, oficerowie w Paryżu używają munduru bardzo rzadko, a jenerałowie tylko na służbie!

Pan Prażmowski, jako młody szalapat, Maurycy, który „robi głupstwo, jeżeli ich nie robi”, trzymał się dobrze aż do aktu czwartego, w którym zbrakło mu prawdziwego uczucia, a udaniem zastąpić go nie mógł.

Swoją drogą z chwilą, jak się zdecydował zapisać do ochotników i zdobywał przebaczenie ojca, Samary, grający tę rolę w Paryżu, a bardzo szczęśliwie od natury nadzwyczaj młode, prawie chłopięcą fizjonomiją uposażony, odzyskiwał humor odrazu i wesoło proponował „panu jenerałowi”, swojemu ojcu, żeby z nim poszedł do ministra.

P. Prażmowski niepotrzebnie też dramatyzuje pożegnanie z siostrą; zobaczaj się przecież jeszcze, a w wyprawie wojennej, w walce za kraj, młody człowiek i oficer w dodatku, pola do rozpaczki znajdować nie powinien. Siostraby się mogła zasmucić, on nigdy!

Balem się trochę o p. Kotarbińskiego przy jego wejściu na scenę; przybrał pewien efektowny ton

mowy, który zawsze na złe wychodzi artyście, o ile nie jest utrzymanym do końca, co w rozmaitych sytuacjach akcji niemało przedstawia trudności. Pan Kotarbiński utrzymywał się bardzo szczęśliwie w raz przybranym tonie i charakterze, a choć Laroché w „Komedii Francuskiej”, specjalista do ról oficerów, gra Roberta d'Illiers zupełnie odmiennie, głównie jego zacięcie wojenne zaznaczając, to p. Kotarbiński wcale mu nie ustępuje, gdy tę rolę według własnego pojęcia obmyślił i przeprowadził konsekwentnie.

Gdybyśmy nie wiedzieli na pewno, że p. Szymanowski przez lat kilka nie wyjeżdżał z Warszawy, nie uwierzyłbym, że nie widział Ferraudy'ego w roli Hugoneta. Trudno o grę i charakterystykę podobniejszą, jak i o większą prawdę realną. Hugonet p. Szymanowskiego należy do wyjątkowo cennych kreacji tego utalentowanego artysty, który ja właśnie zupełnym brakiem scenicznego efekciarstwa na pierwszy plan sprowadził.

Jeżeli dodam, że p. Grzywiński był w miarę komicznym deputowanym, który w każdej okazji i na każdym miejscu półgodzinna przynajmniej mowę wypowiedzieć gotów (w Paryżu Coquelin młodszy), a p. Sliwiński w drobniutkiej roli Clarville'a umiał zwrócić uwagę dowcipną charakterystyką, to wolno mi będzie przejść śladem atisza do obsady kobiecej Chamillaca.

Obsada ta na naszej scenie wypadła trochę dziwnie ze względu na pewne specjalności, jakie sobie wytworzyły nasze artystki. Pani de Tryas przypada w udziale pannie Wisnowskiej, gdy w Paryżu grywa ją p. Bartet, pierwsza bohaterka dramatyczna; panna Noiretówna w roli Zofji le Dieu zastępuje wesołą Ludwiga paryską, wreszcie pani Ludowa takie już sobie wywalczyła stanowisko w naszej komedji, że nie może, choćby chciała, jak francuska

jej koleżanka, pozostać w roli pani de la Bartherie na drugim planie; ztąd, pomimo wirtuozostwa przedstawicieli wszystkich trzech tych ról, nie zachowała się między niemi odpowiednia proporcja.

Zofja le Dieu w Paryżu to jest dobra dziewczyna, trzpiotająca się po scenie w akcie pierwszym, a przyjmująca potem wszystkie swoje przygody z odzieniem humoru paryskiego bruku. U nas panna Noiretówna stworzyła postać pełną uczucia i siły, ale prawie dramatyczną z tej nawróconej ex-baletnicy, która przecież, według Hugoneta, wykwiłtne go ułożenia dotąd nie nabrała wcale.

Panna Noiretówna wybrnęła z wielkich dla siebie trudności zwycięzko, z tryumfem nawet hucznych oklasków i przywoływań, ale Zofję le Dieu nastroić musiała na ton poważniejszy, co jej pewno wcale z łatwością nie przyszło, zgodniejszy z naturą swojego prawdziwego dramatycznego talentu.

Panna Wisnowska, dystygowany i elegancki trzpiot z zawróconą główką, na tę zawróconą główkę właśnie poważny położyła nacisk, choć większą scenę dramatyczną w akcie trzecim oddała z prawdziwym uczuciem. W każdym razie zdaje mi się, że sztuka i artystki bardzo na tem zyskałyby, gdyby się panna Wisnowska z panną Noiretówną zamieniły na role; bardzo by im tę próbę doradzał.

Pani Ludowa była, jak zwykle, wyborna; szkoda, że w tak małej roli, która w grze pani Ludowej, powtarzam, wyrosła na pierwszorzędną, choć w Paryżu prawie zniknęła.

Całość szła żwawo i składnie, a wystawa i stroje pań aż imponowały gustem i bogactwem. Znać, że na „Chamillaca” reżyserja wiele liczyła, życząc jej, żeby się nie zawiodła.

Kazimierz Zalewski.

baron Reichenberg, następnie zaś na cześć cesarza niemieckiego. W czasie obiadu, do którego zasiadło 65 osób, wysłano telegram z powinszowaniem do Berlina. Zebranie było bardzo ożywione, urozmaicone różnemi utworami muzycznymi, wykonywanymi przez orkiestrę wojskową pruskiego pułku grenadierów, stojącego załogą w Warszawie.

— JEkscelencja Główny naczelnik kraju, generał adjutant Hurko, wyjechał w dniu wczorajszym do Tweru, a następnie do Sacharowa dla przewiezienia zwłok zmarłego syna Aleksego.

WIADOMOŚCI BIEŻĄCE.

— *Świeży* donosi, iż w ministerjum spraw wewnętrznych opracowany został projekt przepisów sanitarnych, które obowiązywać mają wszelkie fabryki i zakłady przemysłowe. Nowe przepisy będą zastosowane już na wiosnę r. b.

— Dzienniki petersburskie dowiadują się, iż zarząd kolei kursko-kijowskiej postanowił przystąpić do przeprowadzenia zatwierdzonej już przez rząd nowej linii do Dniepra.

— Dzisiejszy rozkaz policyjny zawiadamia, iż rada państwa zdecydowała zwiększyć etat kancelarii warszawskiego oberpolicmajstra przez utworzenie nowego wydziału. W skutek tego JE. główny naczelnik kraju na zasadzie przedstawienia p. o. oberpolicmajstra zamianował: referenta wydziału śledczego p. Szulakowskiego starszym, a p. dziennikarza p. Gerlacha młodszym pomocnikiem naczelnika wydziału. Nowy ten wydział ma nosić nazwę „7-go dla prowadzenia kontroli zapasów wojska”. Do tego wydziału będą przeniesione akta i papiery biurowe w powyższej kwestji z 3-go wydziału ludnościowego. Zanim zostanie mianowany naczelnik wydziału, obowiązki jego ma pełnić starszy pomocnik p. Rzeźnik, a jego miejsce w 6-yim wydziale prawnym obejmie p. Szulakowski.

— Naczelnik biura paszportowego, p. Iwanicki, wyjechał za urlopem z Warszawy.

— Wiceprezes Towarzystwa wyścigów konnych, hr. Potocki, w dniu wczorajszym powrócił ze Lwowa do Warszawy.

— Prezes komitetu cenzury, rz. rad. st. Jankuljo, wyjechał do Moskwy.

— Dla braku miejsca sprawozdanie z posiedzenia kasy obronczej odkładamy do jutra.

— Z teatru i muzyki.

* Jutro w teatrze Wielkim opera Verdiego „Trubadur” (występ panny Russel i p. Bruszewskiego), w Rozmaitości komedia Sardou „Nasi najserdeczniejsi” (z udziałem Żółkowskiego), a w Małym od dłuższego czasu niegrany wodewil z muzyką Kratiera „Przygody poślubne rezerwisty”.

* Od lat wielu niegrana komedia Asnyka „Gałązka heliotropu” wznowiona ma być niebawem na deskach teatru Rozmaitości.

Obsadę tej sztuki tworzą panie: Czakówna, Niewiarowska i Ostrowska, tudzież pp.: Grubiński i Tarkiewicz.

* Z pięcioktowej komedji Kazimierza Zalewskiego „Lis w kurniku” odbyła się dzisiaj w teatrze Rozmaitości próba czytana.

„Lis” zaprezentują panie: Borkowska, Gilska, Mirecka, Noiretówna, Niewiarowska, Nowakowska, Ostrowska, Szymanowska i Trapszówna, oraz pp.: Grubiński, Kotarbiński, Krogulski, Ładnowski (rola tytułowa), Nowicki, Ostrowski, Rapacki (syn), Sikorski, Szymanowski i Tarkiewicz.

— Ze sztuki.

* W dniu wczorajszym obraz Hellquista p. t. „Hus, idący na spalenie” zwidziło 800 osób.

* Obraz Jana Rosena p. t. „Wielki Książę Konstanty na przeglądzie wojska w Warszawie” nadejdzie na wystawę Towarzystwa sztuk pięknych za dni kilka.

Obraz będzie wystawiony w oddzielnej sali, za specjalną od wejścia opłatą.

— Nowe przedsiębiorstwo.

Dwaj artyści, rzeźbiarze, pp. P. i W., otwierają w Warszawie fabrykę sztukaterji na większą skalę. Oprócz pracowników miejscowych, przemysłowcy artystyczni sprowadzają wytrawnych specjalistów z zagranicy.

— Maskarada na ulicy.

W dniu dzisiejszym, o godzinie 7-ej zrana, liczne grono nieuprzywilejowanych miało sposobność uczestniczyć w intrydze maskaradowej.

Na ulicy Wierzbowej, wprost hotelu Angielskiego, do dorożki, wiozącej zamaskowaną kobietę, wskoczył nieznajomy młodzieniec.

Usiłował on zerwać maskę z twarzy damy, co, pomimo oporu napastowanej, udało mu się nareszcie.

Widok oblicza nieznajomej podzielał na napastnika w sposób nieoczekiwany.

Wyskoczywszy z dorożki, młodzieniec ratował się ucieczką.

Było to zapewne rozwiązaniem intrygi, zaczętej w salach reutowych.

— Nieostrożna jazda.

Powózcy furgonem piekarskim Franciszek Piekarski przejechał w skutek przedkłej jazdy dwie kobiety.

Pierwsza z nich, Paulina Szymańska poniosła tak ciężkie obrażenia, iż odwieziono ją w stanie bezprzytomnym do szpitala Dzieciątka Jezus i życiu jej grozi niebezpieczeństwo.

Druga, Florentyna Weberowa, poniosła dotkliwy szwank w bok i leczy się w mieszkaniu pod nr. 62-im na Marszałkowskiej.

Na Wierzbowej dr. Kepiński uderzony został dyszlem dorożki nr. 252.

Na rogu ulic: hr. Berga i Krakowskiego-Przedmieścia, Józef Kadej, najechany przez dorożkę nr. 705, poniosł ciężkie obrażenia lewego boku.

— Nieostrożne wystrzały.

Do mieszkania majstra puszkarskiego Tonkoszkurwa pod nr. 88-ym na Pańską przybył brat jego żony, Szczepan Rowiński z pod Tarczyna.

Tu, oglądając rewolwer, a nie wiedząc, iż broń jest nabita, pociągnął za cyngiel, w skutek czego nastąpił wystrzał.

Kula utkwiła w piersiach Rowińskiego.

Rana jest śmiertelna.

W okolicy dworca kolei nadwiślańskiej M. Konciewicz, próbując świeżo otrzymany rewolwer, również spowodował wystrzał, a kula trafiła go w prawy bok.

Rana Konciewicza jest ciężka, lecz niebezpieczeństwem życia nie grozi.

Notatki w karnecie.

Piszę słowa niniejsze, któremu w bieżącym karnawale przypada słodka dola motyla nocnego w udziale, miał zaszczyt nazwać jeden z poprzednich balów „najświetniejszym”. Nazwał i w poczuciu dobrze spełnionego obowiązku udał się z otuchą na sobotni bal do resursy obywatelskiej.

Tu dopiero sługa wasz przekonał się dowolnie, jako wszelkie sady ludzkie są znikome, a *superlativy* mają tylko wartość względną. Albowiem po ściślej odważeniu odniesionych wrażeń i niemniej ścisłej ocenie jakości zabawy sługa wasz doszedł do wniosku, iż ma przed sobą również bal — „najświetniejszy”.

Masz tobie!... Dwa bale najświetniejsze w ciągu jednego tygodnia — to chyba zawiele. Zakrawa to na sztyderstwo z logiki i zdrowego sensu. Pozostawmy więc najświetniejszemu tytuł najświetniejszego i ofiarujmy balowi onegdajszemu nazwy: najpiękniejszy, najlepszy, wreszcie: najsympatyczniejszy. Nie, chybimy ani na jotę, zaprawdę!...

Bo oto posłuchajcie:

Ktokolwiek z mieszkańców Warszawy lub jej okolicy wstępował dwa dni temu na schody resursy obywatelskiej, spostrzedz musiał niechybnie, iż dzieć się tu będzie coś niezwykłego.

Po schodach, w dywany, kwiaty i emblematy inżynierskie przybranych, wstępowały tłumy żądne zabawy, które otrzymywały przy wejściu karnety, opiewające, jako za chwilę ma się rozpocząć „bal techników”. Bawić się tedy będą technicy, ich przyjaciele, przyjaciele ich przyjaciół i tychże przyjaciół przyjaciele. Jednem słowem towarzystwo wyborowe, dobrane i, co najważniejsza, prawie że sobie znane.

Otóż i polonez. W słonecznych promieniach elektrycznego światła idzie w pierwszą parę p. Sierkowski, główny gospodarz zabawy, z p. Gnoińską; w drugą p. Czernicki towarzyszy p. Dąbrowskiej. Za nimi idą ci i owi, aż gdy ostatnia para przechodzi, konstatujemy, iż jest z kolei setnapięćdziesiąta. Bagatel! Trzystu czynnych uczestników zabawy, nie licząc ojców poważnych, mam, argusowem okiem patrzących, cioc wszelakiego rodzaju i ciurów obozowych, w czarne fraki przybranych, którzy zapełniają przestrzeń pod kolumnadą po brzegi.

Po walcu stajemy do kontredansa. Zaczyna być trochę ciasno, a temperatura przypomina strefy podzwrotnikowe. Trzema rzędami tańczymy kadryla, a pp. Górski, Czernicki i Oraczewski tańca prowadzą. Jak się rzekło, pp. aranżerowie mają do rozporządzenia par blisko 150. Na szczęście mamy do czynienia z inżynierami, ludźmi, nie lekającymi się zadań trudnych. Temperatura wzmacnia się nieustannie, istna Sachara!...

Na szczęście pomysłało i o oazie. Jest nią mniejszy salon resursy, przybrany wytwornie i we wspaniałym zamieniony bufet. Strojne grupy chłódzą się tu wszystkim, co ku chłodzeniu rodu ludzkiego wymyślono zostało, a z góry mechanik od elektryczności leje strugi różnobarwnego światła: to zielonemi promieniami zabłyśnie, to *minois roses* tancerek zaróżowi bardziej jeszcze. Co też to zrobić można przy odrobinie dobrej woli i wielkim zasobie artystycznego smaku!...

Tymczasem na sali głównej orkiestra opowiada bajeczki z lasku wiedeńskiego, opiewane tonami Straussa i Waldteufela. Zabawa idzie tak ochoczo, iż na mazura niewiele pozostaje czasu. Późną nocą słyszymy raz jeszcze dźwięki poloneza i dążymy na wieczerzę.

Tu słówko. Są gospodarze i gospodarze. Jedni są, iż noszenie czerwonej kokardki w butonierce wystarcza, drudzy mniemają, iż stanowisko gospodarza zabawy obowiązuje. Do tych ostatnich gospodarze balu techników należą. Wówczas, gdy goście licznie obsiadają stoły, panowie ci nie o sobie, lecz o gościach myślą. Być czynnym na sali przez noc całą, a nawet w czasie wieczerzy nie usiąść na chwilę, ale czuwać nad wygodą przyjaciół swych przyjaciół — to wiele. Niechże pp. Czernicki, Sierkowski, Łapiński, Oraczewski, Modliński, Krzyżanowski, Jabłoński, Drzewniecki przyjmą podziękowanie wszystkich dobrze posadzonych, dobrze obsłużonych i dobrze odżywionych uczestników balu. Sądze, iż uczestniczki podziękowały już im same!...

Ot i przyczyna, dla której bal techników był najsympatyczniejszym ze wszystkich zabaw publicznych, jakie oglądała bawiąca się Warszawa; myślało o gościach, uważając ich za gości, nie zaś za biletów, taką lub owaką przedstawiającą wartość. Goście też odwiedzali się gospodarzom na swój sposób: bawili się doskonale i rozjeżdżali z niechęcią. Zaledwie o 6-ej złożył Lewandowski smyczek do pudła, a obcierając potem zroszone czoło, szepnąć sobie musiał:

— Dobrze, że tak nie codzień bywa!...

Widocznie ostatnia sobota miała w sobie coś niezwykłego. Bawiono się bowiem wszędzie. Ktoby naprzykład pomyślał, iż w Towarzystwie wioślarskiem zebrało się przeszło 120 par tańczących, a zarząd kilkunastu ponom odmówić musiał biletów dla braku miejsca.

A jednak tak było. Z uderzeniem godziny dziesiątej „Duda” wioślarska stanęła, jako jeden mąż i rozległy się poważne tony poloneza z XVIII-go wieku, śpiewanego poloneza poprowadził p. El. Małeszewski z p. hr. Krasieńską, dalej zaś szedł p. Trzaska z panią Słowikowską. Późem „Duda” rozsypała się na drobne atomy, a p. Hul-la wziął kierownictwo zabawy na siebie!

Pośród wielu twarzących znanych zauważono i mniej znane: były to panny Angerówny, fortepianistka i skrzypielka, które ochoczo w zabawie brały udział. Głos opinji publicznej zadecydował, iż obie artystki nie tylko na klawiaturze i strunach, ale i na posadkach balowej koncerta dawać umieją.

Ale, ale... Piękna zwolenniczko niespodzianek, wysłuchaj, co sobie Małeszewski, gwoli urozmaicenia zabaw wioślarskich umyślił. Oto za dwa tygodnie każda z pań, darczących towarzystwo swą sympatją, stawi się na wieczorek w masce. Intrygi wielkie, intrygi małe trwać będą do godziny pierwszej w nocy, poczem każda z nadobnych odsłoni łaskawie swe oblicze i zabawa pójdzie zwykłym trybem tanecznym. Nowość to oryginalna i zapewne nie gorzej od wczorajszej czwartej maskarady powieść się może.

Bo wiedziecie, iż „czwarta” odbyła się jak zwykle. Jak zwykle była liczna i gwarna. Setki korespondencyj prywatnych w *Kurjerze* dawały już tygodnia hasła i znaki. Pod każdą kolumną w salach reutowych stali stęsknieni i pragnący; około fontanny na scenie teatru Wielkiego oczekiwały stęsknione i marzące. Intrygi, rozpoczęte na trzeciej, prowadzono dalej tak skutecznie, iż nawet żyd z „oberwanym nosem” postradał najcenniejszą ozdobę twarzy ze szczerem. To się nazywa intryga!...

Po za tem, wszystko jak było, tylko się ku starości nieco pochyliło. Wszystko, co mogło intrygować, zasiadło w łóżach beczynnie; wszystko, co do intrygi nie miało danych, starało się intrygować zawzięcie. Stępienie ostrze mnisiego języka bezskutecznie starało się kląć bliźnich satyrą. Krakowiacy i krakowiarki z sal reutowych oddawali się tańcom z zapalem, odpowiednim do wysokości *feu* podwojonego. Kasa teatru wielkiego napełniała pokąźnie, a korespondencje prywatne nawoływały zacząć niebawem na „piątą” i na tombole.

Tymczasem dziś i jutro mamy rekreację. We środę w kompletnym rynsztunku balowym kto żyje, ma się stawić na balu studenckim. Wymaga tego tradycja.

Jegomość w czarnym fraku.

NEKROLOGJA.

† S. p. Stanisław Zdrojewski,

obywatel, po długich i ciężkich cierpieniach opatrzony św. sakramentami, w dniu 26-ym stycznia r. b. życie zakończył. Pozostała w nieutulonym żalu żona wraz z synem, synową, córką, zięciem, wnuczkami i prawnuczką, zapraszają krewnych, przyjaciół i znajomych na żałobne nabożeństwo, odbyć się mające w d. 29-ym b. m., w kościele N. N. M. P. na Lesznie o godz. 11-ej przed połud., oraz na wyprowadzenie zwłok w tymże dniu i z tegoż kościoła o godzinie 4-ej po południu na cmentarz powązkowski.

Oddzielne zaproszenia rozsyłane nie będą. 2—352

† S. p. Adolf Szumlański, emeryt, b. nauczyciel gimnazjum, zmarł dnia 25-go b. m., przeżywszy lat 85.

Pozostała żona wraz z dziećmi zaprasza krewnych, przyjaciół i znajomych na żałobne nabożeństwo, w dniu 29-ym b. m., o godzinie 10-ej rano, w kościele Panny Maryi.

Loretańskiej na Pradze, oraz na wyprowadzenie zwłok tegoż dnia, o godzinie 3-ej po południu z Nowej Pragi z ulicy No-
wopragkiej № 66, na cmentarz powązkowski. —351—
+ S. p. z Wolfgramów Waza du Bary Emilia **Ziemska**,
opatrzona św. Sakramentami, zmarła dnia 25-go stycznia r. b.
Wyprowadzenie zwłok nastąpi dnia 29-go b. m., to jest we
wtorek, o godzinie 3-ej po południu, z kaplicy św. Piotra
i Pawła na Koszykach, na cmentarz powązkowski. —342—

+ S. p. z Konstańskich Władysławowa **Płoska**, opatrzona
św. Sakramentami, po długiej i ciężkiej chorobie, w dniu 26-ym
stycznia r. b. zesłała z tego świata, przeżywszy lat 32. Pogra-
żony w żalu mąż z dziećmi i rodziną, zmarłej zaprasza krewnych,
przyjaciół i znajomych na mszę świętą, odbyć się mającą w dniu
29-ym b. m., to jest we wtorek, o godzinie 9-ej i pół rano,
w kościele św. Karola Boromeusza przy ul. Chłodnej, oraz na
wyprowadzenie zwłok z tegoż kościoła, o godzinie 3-ej po po-
łudniu, na cmentarz powązkowski. —114—

+ S. p. Maurycy **Kalicki**, inżynier-budowniczy w Ostrołęce,
rozstał się z tym światem dnia 25-go b. m. Pozostali w nieutu-
lonym żalu żona z dziećmi zawiadamiają o tem krewnych, przy-
jaciół, znajomych i kolegów zmarłego. —115—

+ S. p. Marja z Mokrouskich 1-o ślubu **Wodzińska**, 2-o
Makarowiczowa, żona obywatela m. Warszawy, przeżywszy
lat 45, przeniosła się do wieczności w dniu 27-ym b. m.

Nabożeństwo żałobne odbędzie się w górnym kościele św.
Aleksandra, w dniu 30-ym b. m., to jest w środę, o godzinie
11-ej zrana. Wyprowadzenie zwłok z tegoż kościoła nastąpi
tegoż dnia zaraz po nabożeństwie, na cmentarz powązkowski.
Na te smutne obrzędy pozostali mąż i dzieci zapraszają krewnych,
przyjaciół i znajomych.

Osobne zawiadomienia rozsyłane nie będą. —588—

+ S. p. Aniela **Krzywkowska**, uczennica klasy VII-ej 2-go
gimnazjum, po krótkiej a ciężkiej chorobie, zmarła dnia 27-go
stycznia 1889 r., o godzinie 6-ej wieczorem, przeżywszy lat 20.
Pozostali w smutku rodzice zapraszają krewnych, przyjaciół
i koleżanki zmarłej na wyprowadzenie zwłok dnia 29-go sty-
cznia, o godzinie 3-ej i pół po południu, na cmentarz po-
wązkowski. —361—

+ W dniu 30-ym b. m., t. j. we środę, o godzinie 10-ej zrana,
odbędzie się nabożeństwo żałobne, za spójność duszy s. p. Anto-
niego **Gajewskiego**, na które pozostała rodzina zaprasza
krewnych, przyjaciół i znajomych. —359—

+ We środę dnia 30-go stycznia, jako w rocznicę śmierci s. p.
Augusta hr. **Potockiego**, odprawiać się będą msze święte za
spójność duszy jego, o godzinie 8-ej 9-ej 10-ej i wotywa ża-
łobna o 11-ej zrana, w kościele św. Krzyża. —358—

+ W środę, d. 30-go stycznia r. b., jako w pierwszą bole-
sną rocznicę śmierci s. p. Michała **Bohuszewicza**, sędziego
gminnego, odbędzie się żałobne nabożeństwo o godzinie 9-ej
zrana w kościele W.W. Świętych, na które pozostała rodzina
zaprasza przyjaciół i znajomych. —355—

+ We wtorek dnia 29-go stycznia, o godzinie 11-ej przed
południem, odbędzie się w górnym kościele św. Krzyża na-
bożeństwo, za duszę s. p. Stefani **Pruszyńskiej**, na które
koleżanki z Instytutu muzycznego zapraszają rodzinę, przy-
jaciół i znajomych zmarłej. —362—

+ Jutro, t. j. we wtorek, dnia 29-go b. m., jako w szesna-
stą rocznicę śmierci s. p. Maksymiliana **de Vidal**, b. refe-
rendarza b. Rady Stanu w Królestwie Polskiem, odprawioną
będzie za spójność jego duszy o godzinie 9-ej zrana, w ko-
ściele św. Józefa Oblubieńca N. M. P. na Krakowskiem-
Przedmieściu (obok skweru) msza święta, na którą pozostała
bratowa z synowicą i synowcami zaprasza. —116—

+ We wtorek, t. j. dnia 29-go b. m., o godzinie 10-ej
i pół zrana, w kościele św. Krzyża odbędzie się żałobne
nabożeństwo za duszę s. p. Aleksandra i Wincentyny z Ar-
kuszewskich **Arnd**, na które pozostałe dzieci zapraszają
krewnych, przyjaciół i znajomych. —354—

NADEŚLANE.

Francuskie papierosy Caporal Supérieur, Hon-
groises, Caporal-Dubec, z mundsztukami i bez w ce-
nie rs. 1 za 100 szt. w różnym opakowaniu polecają
Kalinowski i Przepiórkowski, Warsz. Hot. Europ.

Telegramy „Kurjera Warszawskiego”

(Otrzymane wczoraj.)

Rewel 27-go stycznia. (Tel. Aj. półn.) — Dziś
wieczorem z niewiadomej przyczyny zapaliła się
w pobliżu kolei leżąca na otwartem miejscu baweł-
na w ilości 1000 pak, wagi 15,000 pudów. Ocalić
bawełny nie udało się; dla leżącej w sąsiedztwie ba-
wełny niebezpieczeństwa nie ma.

Lwów 27-go stycznia. (Tel. pr. Kur. War.) —
Sejm przyjął na wieczornem posiedzeniu ustawę o
wykupnie propinacji w trzecim czytaniu bez zmia-
ny, poczem marszałek, hr. Tarnowski, zamknął se-
sję, jako ostatnią z sześciolatniego okresu prawda-
wczego. Podniósł on szczególnie zasługi sejmu oko-
ło poprawy i rozpowszechnienia szkół. Od r. 1882-go
kraj założył przeszło 1,000 nowych szkół ludowych.
Marszałek przemówił w języku polskim i rusińskim.
Posłowie, Euzebjusz Czerkawski i Romańczuk, po-
dziękowali mu w obu językach za oględne i bez-
stronne kierowanie rozprawami.

Rzym 27-go stycznia. (Tel. Aj. półn.) — *Riforma*
donosi, że w czasie wylądowania Aszinowa w za-
toce Tadzura naczelnik francuskiej morskiej stacji
znajdował się w Massawie.

(Otrzymane dziś.)

Petersburg 28-go stycznia. (Tel. pr. K. W.) —
Z powodu wczorajszego dnia urodzin cesarza Wil-
helma odbyło się w pałacu Aniczowskim śniadanie,
na które zaproszony był poseł niemiecki, generał
Schweinitz. Najjaśniejszy Pan raczył wnieść toast
na zdrowie cesarza Wilhelma. Wczoraj udali się
bawiący tutaj Wielcy Książęta do ambasady niemie-
ckiej z powinszowaniami. Pojawili się tam ministrowie:
Giers, Wannowski i inni dygnitarze, tudzież
szefowie misyj zagranicznych. (Aj. półn.)

Petersburg 28-go stycznia. (Tel. pr. K. W.) —
Wczoraj w Nowgorodzie odbyło się uroczyste dore-
czenie pułkowi wyborskiemu przysłanych mu przez
cesarza Wilhelma wstęg do sztandaru. Aktu dopeł-
nił *attaché* wojskowy niemieckiej ambasady w Pe-
tersburgu, pułkownik Villaume. Uroczystość odby-
ła się w pięknie przyozdobionej ujeżdżalni w obe-
cności obywateli nowgorodzkiech. Podczas śniada-
nia pułkownik Villaume i komendant pułku wybor-
skiego wymienili serdeczne toasty. Gubernator dał
obiad dla Villaume'a i komendantów wojskowych.
(Aj. półn.)

Petersburg 28-go stycznia. (Tel. Aj. półn.) —
Redaktor gazety *Swiet*, Komarow, z powodu objęcia
redakcji tygodnika *Słowiński* izwiestja dał obiad,
na którym obecni byli: hr. Ignatjew, poseł serbski
Simicz, Dragan Zankow, polak Bogusławski, czech
Grubi, słowak Kriwosz, rusin Płoszczański, reda-
ktor *Kraju*, Erazm Piltz, oraz kilku jeszcze słowian.
Przed obiadem odbyło się nabożeństwo, na którym
obecny był hr. Ignatjew. Podczas obiadu miano mo-
wy. Według informacji *Nowoje wremja*, redak-
tor Piltz w mowie swojej zaznaczył, iż polacy w
ciężkiej chwili życia politycznego zechcą zapomnieć
o nieporozumieniach i przyłączyć się do Rosji. Dy-
rektor orkiestry, Hlawacz, grał na fortepianie różne
pieśni słowiańskie, a młodzież tańczyła „ko-
ło”, taniec narodowy serbski.

Charków 28-go stycznia. (Tel. Aj. półn.) —
Pod prezydencją inspektora okręgowego, Kronen-
berga, utworzona została komisja, mająca się zająć
zbadaniem taboru i środków, używanych do zao-
patrywania w wodę na kolei azowskiej, oraz wyna-
leżeniem sposobu do usunięcia braków w tym kie-
runku. Dla wykonania wszystkich robót przeznaczono
obowiązkowo termin miesięczny. Aktu oskarżenia
w sprawie katastrofy z d. 29 go października r. z
zarządowi kolei azowskiej nie wręczono. Do śledz-
twa pociągnięto jednego z prezesów zarządu. Śledz-
two przedwstępne nie zostało jeszcze ukończone.
Fotograf tutejszy, Falecki, za złożone królowi duń-
skiemu album widoków z miejsca katastrofy, otrzy-
mał medal złoty.

Wiedeń 28-go stycznia. (Tel. pryw. K. W.) —
Na wczorajszym wieczorze w ambasadzie niemie-
ckiej, wydanym z powodu urodzin cesarza Wilhel-
ma, obecnym był cesarz Franciszek Józef i trzech
arcyksiażat w mundurach pruskich, wielu dygnita-
rów dworskich i ministrów. W liczbie tych ostatnich
przybył także hr. Taaffe, co zwróciło powszechną u-
wagę ze względu na znane plotki z czasów pobytu
cesarza Wilhelma w Wiedniu.

Budapeszt 28-go stycznia. (Tel. pr. K. W.) —
Wczoraj odbył się tutaj meeting studencki, celem za-
łożenia protestu przeciw nowej ustawie wojskowej.
Przybyło 5,000 studentów z rozmaitych uniwersyte-
tów węgierskich. Na galerjach zasiadły damy. Prze-
mawiało sześciu mówców. Po trzygodzinnym roz-
prawach, prowadzonych we wzorowym porządku,
uchwalono petycję do sejmu przeciw postanowieniu
co do ewentualnej służby dwuletniej ochotników
jednorocznych, tudzież przeciw zgermanizowaniu
armji. Tisza nakazał policji, aby pozostawiła stu-
dentom zupełną swobodę. Większość parlamentu
przyjmie pomimo tego ustawę bez zmiany.

Kraków 28-go stycznia. (Tel. pr. Kur. War.) —
Utrzymuje się wiadomość, że Domejko umarł dnia
23-go b. m. w Santjago.

Wybór Boulanger'a.

Paryż 27-go stycznia. (Tel. Ajencji półn.) —
Walka wyborcza w ostatnich kilku dniach doszła do
olbrzymich rozmiarów. Wczoraj Boulanger wydał
nową odezwę w duchu umiarkowania republikań-
skim, w której odpiera czynione mu zarzuty dążenia
do dyktatury. Nigdy dotąd w Paryżu nie rozlepio-
no takiej masy plakatów wyborczych. Siegają one
do pierwszych pięter. Przedmieścia będą widocznie
głosowały za Boulangerem.

Paryż 27-go stycznia. (Tel. Ajencji półn.) —
Déroulède wydał odezwę za Boulangerem, w której
utrzymuje, iż tenże jest przeciwnikiem nie rzeczy-
pospolitej, lecz parlamentaryzmu. Ani Stany Zje-
dnoczone, ani Szwajcaria nie posiadają rządów pa-
lamentarnych. W miejsce samowoli królów, którzy
panowali przed stoma laty we Francji, zapanowała
dziś wszechwładnie samowola parlamentu. Bou-
langer jest sługą woli narodu, Jacques sługą mini-
sterjalnego despotyzmu.

Paryż 27-go stycznia. (Tel. Ajencji półn.) —
Dzisiaj, jako w dniu wyborów, wojska załogi pary-
skiej zostały skonsygnowane w koszarach. Wyborcy
śpieszą głosować w zbitych szeregach. Wszystkie
spokojnie.

Paryż 27-go stycznia, godz. 10 m. 10 wieczorem.
(Tel. pryw. K. W.) — Dotąd znany jest rezultat wy-
borów ze 118-tu sekcij na 373, stanowiących okrąg
wyborczy departamentu Sekwany. Boulanger otrzy-
mał w nich 83,000 głosów, Jacques 59,000. Wybór
Boulanger'a zdaje się być zapewnionym.

Paryż 24-go stycznia, godz. 12 m. 45 po północy.
(Tel. pr. K. W.) — Rezultat zupełny głosowania
przedstawia cyfry następujące: Na 568,697 wybor-
ców, zapisanych do list wyborczych, głosowało
435,860. Wybrany Boulanger, który otrzymał gło-
sów 244,070, Jacques otrzymał 162,520; kandydat
socjalistów, Boulé, 16,760, inni kandydaci razem
10,358 głosów.

Paryż 27-go stycznia, godzina 1 po północy.
(Tel. pr. Kur. W.) — Przez cały dzień wczorajszy lu-
dność paryska siedziała w domu, obawiając się re-
wolucyjnych zamieszek. Tylko wyborcy śpieszyli
tłumnie do urn. Dopiero wieczorem lud zapelniał
ulice i zaczął oblegać redakcje gazet, które do póź-
nej nocy ogłaszały biuletyny wyborcze. Na wielu
ulicach tworzyły się grupy, wydające lekkomyślne
okrzyki. Jedni wołali: „Rozpedzić parlament!”,
inni żądali natychmiastowej dymisji gabinetu; stron-
nicy Jacques'a utrzymywali, że Boulanger'a wybrali
tylko zwolennicy trinkgeldów, iż rząd go zaaresztu-
je i rozstrzela. Mimo tych odgrzań się luźnych
grup, porządku ani na chwilę nie zakłócono. Więcej
było wrzawy, niż namietności.

Paryż 28-go stycznia, godz. 2 min. 25 nad ra-
nem. (Tel. pr. K. W.) — O godzinie 11-ej w pałacu
elizejskim zgromadziła się rada ministrów pod prze-
wodnictwem Carnot'a. Floquet oświadczył, że gabi-
net gotów jest wziąć dymisję, jeżeli Carnot sądzi,
że dymisja ułatwiłaby zażegnanie ewentualnych tru-
dności. Kilku ministrów wyraziło zdanie, że nale-
żałoby sformować nowy gabinet z wpływowych
członków wszystkich frakcyj republikańskich. Car-
net zamierza oczekiwać rezultatu dzisiejszego po-
siedzenia izby. Zanim poweźmie decyzję, odbędzie
w każdym razie konferencję z Ferrym, Tirardem,
Waldeck Rousseau i innymi wybitnymi mężami
stanu.

Paryż 28-go stycznia. (Tel. Aj. półn.) — Wczo-
raj na niektórych ulicach panowało ożywienie, za-
burzeń wszelako nie było, oprócz nieznaczących
starać. Boulanger opuścił o północy lokal re-
stauracji Duranda i odjechał powozem do swego
mieszkania.

Berlin 28-go stycznia, g. 2 m. 30 (T. p. K. W.) —

Ruble w gotówce 215 25 (onegdaj 215.40)

Ruble na dostawę 215 00 (onegdaj 215.25)

W ogrzewanym Cyrku P. Busch przy ulicy Ordynackiej

Wielkie przedstawienie na benefis 14 razy nagrodzonych atletów Lomberg i Leidner. Walka gladiatorów, wyk. beneficjanci. 2-gi występ M-r Roser ze swoimi cudo-swinkami. M-r Alfredo ze swoim globusem. Krakowiaka odtńczy M-lle Henrietta. Cwiczenia na linie wyk. p. Hodgini. Marie Doré w jeździe par force. Campeador jeżdżony przez dyrektora. Pif, paf, puf, wyk. kłown Tony-Grice. Bläckbäen i Dymitri wpr. z wolnej ręki dyrektor. (117)

Występ wszystkich artystów, wprowadzenie konia skoczka „Volina” wielokrotnie nagrodzonego.

— **Gabinet dentystyczny dra A. Podolskiego**, otwarty codziennie od g. 10 r. do 6-ej p. p. Marszałkowska 129. 339

— **Kąpiele elektryczne** o prądzie stałym lub przerywanym, używane ze skutkiem w cierpieniach reumatycznych, newralgiach, oraz w rozmaitych postaciach osłabienia i rozdrażnienia nerwowego, świeżo urządzone, wydają się pod ścisłym nadzorem lekarzy w zakładzie hydropatyczno-pneumatycznym, Oboźna 5. (3)

— **Apteka** w dobrym punkcie, na przystępnych warunkach, za 3.000 rubli do sprzedania. Bliższe szczegóły u W-go Hoyer, Aleksandrja nr 11, w Warszawie. 360

KORZYSTNY INTERES.

W jednym z miast gubernjalnych jest do wydzierżawienia od św. Jana kompletnie urządzona i dobrze prosperująca fabryka mydła, mająca obrotu 20.000 rubli rocznie; zakładowego kapitału potrzeba 4.000 rubli. Dzierżawca może być tylko chrześcijanin. Oferty składać proszę pod lit. **F. M.** w biurze ogłoszeń Rajchmana i Frendlera. 95

— **Herbatę** wyborową stale i bezpośrednio z Chin sprowadzaną, poleca nowo otworzony w Warszawie, Jerozolimskie 84 (róg Marszałkowskiej), sklep kupca **J. Z. Ratyńskiego** z Kjachty. W Wilnie u T. Odyńca, ul. Wielka dom Pietraszkiewicza. 231

Sprzedż Spirytusów
Tow. Rektyfikacyjnego na garnce i butelki u **Wyszomirskiego**, Zgoda 1. 321

— **Magistrat miasta Warszawy** zawiadamia, że zastawione w tutejszym Lombardzie fauty, jako to: srebro i złoto różnego gatunku i rozmaitych kształtów, brylanty, perły, zegarki i wszelkiego rodzaju kosztowności, oraz wyro-

by jedwabne, płóciennne, wełniane i tym podobne, których właściciele w oznaczonym terminie nie wykupili lub prolongować zaniechali, sprzedane będą przez publiczną licytację w Lombardzie w gmachu Ratusza.

Licytacja rozpocznie się dnia 2 (14) Marca 1889 r., o godzinie 9-ej zrana i trwać będzie do godziny 1-ej z południa tegoż dnia oraz dni następujących w tychże samych godzinach, do czasu zupełnego rozprzedania fantów.

Licytacja nie będzie się odbywać w dni świąteczne i uroczystości dworskie.

Za zakupione fauty zaraz należy płacić srebrem lub biletami bankowymi.

Termin ostateczny do wykupienia lub prolongowania fantów wzmiankowanych srebrnych lub złotych, najdalej do dnia 19 (31) Stycznia 1889 r., wszelkich zaś innych do dnia 16 (28) Lutego tegoż roku oznaczony został. Przed upływem powyższych terminów do kasy Lombardu o wykupienie lub prolongowanie fantów zgłosić się należy.

Po upływie dnia 19 (31) Stycznia 1889 r., fauty złote i srebrne nie trzymające prób przepisanych, przesłane zostaną tutejszej probierni do stopienia i zamiany na gotówkę po cenach własnych, stosownie do art. 3-go Najwyższego Ukazu z dnia 10 (22) Kwietnia 1851 r., o zaprowadzeniu w Królestwie jednostajnych prób złota i srebra, oraz art. 23 zaprowadzającego w tym celu probiernię; po upływie zaś dnia 16 (28) Lutego 1889 r. wszystkie inne wyroby na licytacji sprzedane zostaną. (24)

KORRESPONDENCJA PRYWATNA.

— **Masce z rożkami** (wodotrysk). — Nie byłem z powodu żaloby. Domyslał się kto jesteś. Zrobił ten zaszczyt—będę gdzie każeś. 356

E. M.

BALOWE

staniki trykotowe

w fasonach zupełnie świeżych, poleca powszechnie znana z fasonów eleganckich, modnych i niedroгих

fabryka staników trykotowych

K. MANTEY

Świętokrzyska Nr 8. 135

Czwarty dom od NOWEGO-SWIATU. Nowość fason PRINCESSE.

DEWĄJTIS.
POWIEŚĆ WSPÓŁCZESNA
Marji Rodziewiczówny,
nwieńczona na konkursie „Kurjera Warszawskiego”, wyszła z druku nakładem tegoż Kurjera i sprzedaje się we wszystkich księgarniach. — Cena w Warszawie rs. 1 kop. 50, z przesyłką na prowincję rs. 1 kop. 75. Składy główne: w Administracji „Kurjera Warszawskiego”. Plac Teatralny Nr 9, oraz w Biurze wydawnictw S. Lewentala, Nowy-Swiat Nr 41. 45r

PRZEGLĄD TYGODNIOWY

Treść N-ru 4-go:

Pęknięcie na szwach związku potrójnego (art. polityczny). **Iskry w popiele** (art. polit.). **W sprawie dziewcząt robotnic.** **Hygiena** wykładu przez Dra K. Hertza. **Jubileusz A. Kowalewskiego** przez Dra J. N. Przegląd literackie przez Antoniego M. i S. Stetkiewicza. **Szkice literackie z Anglii.** **Wiedza gdzie uderzyć** (art. pol.). **Przedpiekle**, powieść p. G. Zapolską. **Klejnoty**, nowel. de Manpasanta. **W sprawie kanalizacji i wodociągów**, przez Józ. Rudnickiego. **Listy ze Lwowa. Z łądów i mórz.** **Kronika powszechna.** **Przewodnik ekonomiczny.** **Ogłoszenia.** 143

„SYNGALEZ”
Obraz **Szyndlera** do sprzedania. Kruca 125
Nr 13, m. 23, od 12—21 od 5—7.

KASSY Roberta Bohtego
Nowy-Swiat Nr 34.
SPECJALNA FABRYKA
nagrodzona medalami na wystawach Europejskich i Amerykańskich. — Wyrób pierwszorzędny. — Ceny niskie, znaczny wybór. — Cenniki z rysunkami wysyłają się bezpłatnie. 3r.

Specjalna Fabryka GORSETÓW
hygienicznych, leczniczych i estetycznych
JOZEPINY KNOFF.
Wybór gorsetów we wszelkich fasonach i gatunkach paryżskich. — Sprzedają w prywatnym lokalu. Ceny niskie. — Dziewczynki potrzebne do nauki. **Marszałkowska 115, róg Złotej.** 79

Puderkłozety eleganckie
po 16 rs.
[Proszek torfowy dezynfekcyjny.
Biuro Chemiczno-Techniczne
Jerozolimskie Nr 80. 101

Kto by miał do sprzedania
DRUKARNIĘ 136

zaopatrzoną w zupełnie dobre nowszych systemów maszyny i nie zbitne pismo, zechce zgłosić się na ulicę Smólną Nr 21, mieszkania 5, w godzinach od 10-ej do 1-ej.

DZIERŻAWA
na dogodnych warunkach od 1-go Marca, w gub. **Wołyńskiej**, 5 wiorst od Zytomierza, majątek ziemski, ornej ziemi 77 dziesięcin, łąk 34 dz., lasu 22 dz., z domem, z zabudowaniami gospodarskimi, ogrodem fruktowym, pasteką, szparagarnią, na lat sześć. O warunkach dowiedzieć się można u właściciela, — Warszawa, ul. Zgoda Nr 4, mieszkania 9, od godziny 2-ej do 4-ej po pol. 120

Krajowa Spółkowa Serownia.
Kruszyna Borowno przez Kłomnice, dr. żel. Warsz.-Wied. poleca:
Sery zbytkowe miękie,
Ser „Romadour” łagodny, znany z dobroci,
Ser „Schwarzenberg” ostry pikant,
Ser „Külbaach” pośredni, bardzo smaczny,
Ser „Neuf-Chatel” delikates,
nieustępujące w niczem oryginalnym zagranicznemu, a przewyższające elegancją opakowania. 46R

BIURO CHEMICZNO-TECHNICZNE
W. RUPNIEWSKI, 162
Jerozolimskie Aleje Nr 80.
Poleca artykuły techniczne: — **Manometry** — **Armatury do kotłów** — **Pakunki gum. i asbestowe** — **Pasy z sierści wielbłądziej** — **Fotofory** — **Pompy** — **Szkoło chemiczne kalibrowane** — **Chemikalja** — wykonywanie analiz chemicznych itp.

WINO SZAMPAŃSKIE
PIERWSZORZĘDNEGO DOMU
Périnet Fils
z Reims,
odznaczone złotymi medalami na wystawach: w Paryżu, Bordeaux, Kalkucie, Amsterdamie, etc. etc. Uznane za wyborowe w całej Anglii, a zyskujące już uznanie i wśród naszej Publiczności, nabywać można w znaczniejszych handlach Win w Warszawie i na prowincji. 168R

PAPIEROSY
„**KRAKOWSKIE**” i „**KUPIDYN**”,
w cenie rs. 1 za 100 sztuk.
TYTONIE OBSTALUNKOWE
na różne ceny,
Fabryki BRACI SZAPSAŁ w Petersburgu,
polecamy
W. Musnicki i S-ka,
Marszałkowska Nr 133. Telefonu Nr 168. 51R

NOWO-OTWARTY
Skład Win, Miodów, Delikatesów
i **Towarów Kolonialnych,**
pod firmą
T. BURCHARD & Comp.
ulica Nowy-Swiat Nr 62, obok Anteki W. Lilpopa,
zaopatrzony został w kolekcję doborowych starych Win i sławnych **Kasztelańskich Miodów**, oraz w najświeższe **Kolonjalne towary i Delikatesy**, które sprzedawać będzie po możliwie przystępnych cenach.
Z dniem zaś 1-go Lipca, otwiera przy składzie win **osobne gabinety**, w których wydawane będą **Przekąski, Śniadania, oraz Kolacje gorące.** 166R

Z POWODU 141

ZUPEŁNEGO ZWINIĘCIA

głównego składu fabrycznego na Krakowskim-Przedmieściu Nr 62 nowy, w gmachu Dobroczynności, codziennie od godziny 9-jej rano do 8 i pół wieczór, odbywa się

Pełna wyprzedaż

wszystkich znajdujących się na składzie towarów, mianowicie:

Korty, Flanele, Bielizna męska i damska, Kołdry, watowe i wełniane, Wełniane materiały na suknie, Materiały na pokrycie futer, Bielizna stołowa, Chustki wełniane, Chustki do nosa, Ręczniki, Kołdry pikowe, Kapy na łóżka, Płótna Jarosławskie, Juty na meble, Drelichy, Sieniki, Prześcieradła gotowe, Resztki płótna, kortów i wełny.

ZARZĄD 196r

Okręgowy Inżynierski

w WARSZAWIE

podaje niniejszem do wiadomości, iż z powodu nie dościsła do skutku licytacji z dnia 5 (17) grudnia roku zeszłego na sprzedaż drzewa wyrabianego na poligonie artyleryjskim w Rembertowie odbędzie się w dniu 23 Stycznia (4 Lutego) roku bież. o godz. 12-jej w południe w tymże zarządzie ponowna licytacja pod temi samymi warunkami, jakie wymienione były w ogłoszeniu poprzedniem, zamieszczonem w numerze 844 „Kurjera Warszawskiego”

!!DZETY TANIO!!

W FABRYCE JEZIEKSKIEJ

Nowy-Swiat N 21, druga brama, na parterze. 147

KAPSULKI SMOŁOWE GUYOT'A

CAPSULES GUYOT

Sprzedaż hurtowa: w domu Frère, 19, ul. Jacob w Paryżu.

Częściowa sprzedaż w Rossji we wszystkich aptekach. 128r

Magistrat miasta Warszawy.

Dnia 23 Stycznia (4 Lutego) r. b., o godzinie 12-jej w południe, odbędzie się w sali licytacyjnej Magistratu miasta Warszawy, licytacja „in plus” przez opieczetowane deklaracje, na **sprzedaż starej cegły w ilości około 214,207 sztuk,**

pozostałej po rozbiórce mruwanego kanału miejskiego na ulicy Długiej, od summy szacunkowej rs. 856 kop. 80.

Warunki licytacyjne mogą być przejrane w Wydziale Administracyjnym Magistratu, szczegółowe zaś ogłoszenie o licytacji, jako też wzór do deklaracji, wydrukowane zostały w Dzienniku Warszawskim i w Gazecie Policyjnej. 177r

DYSTYLARNIA PAROWA

Patschkego i Troszla

w Warszawie (Praga),

poleca 117

Likiery na sposób francuski.

!! WAZNE DLA OSZCZĘDNYCH !!

NOWO OTWORZONY SKŁAD WĘGLI I DRZEWA OPAŁOWEGO

POD FIRMĄ

„TADEUSZ”

przy rogu ulic Hożej i Nowo-Wielkiej Nr 35.

Poleca węgiel kostkowy kuchenny z najczelniejszych kopaliń, korzec z odstawą kop. 85, węgiel grubo Rudolf lub Renard kop. 90, z odstawą natychmiastową. — Dla dogodności Szanownej Publicki, przyjmują się obstarunki dla Składu meblowego: I-o w Biurze informacyjnym W-go Dzikowskiego, Nowo-Senatorska Nr 7 i II-o w sklepie galanteryjnym W-go Cohna, Marszałkowska róg Siennej Nr 123.

UWAGA: Fabrykom i odbiorcom większym odstępnie stosowny rabat. Wszelkie obstarunki przez posłańców na koszt Składu.

!! Dla biednych sprzedaje na miarki po 5 kop. !! 194R

Kawa higieniczna

MIELONA

S. Stanisławski pod Teatrem.

Sklepy spożywcze „Merkury”.

Ceny zniżone. 31

MEBLE

pozostałe po Kaliszu postanowiłem wyprzedzić niżej kosztu, oraz jest parę garniturów wyślicielnych nowych i używanych, przyjmuję również wszelkie roboty tapicerskie i stolarskie, Senatorska Nr 22, przy roku Bieleńskiej w podwórzu. — Pogodziński, dawniej Kalisz. 72

Nr 17

NA KARNIAŁ

PERFUMY,

WODE KOLONSKA,

Mydła, Proszek do zębów,

Eliksir do zębów,

WODE LEŚNA,

OCET TOALETOWY,

P U D E R

i FIKSATOARY

POLECA

L. Barsztyński & Com.

Krakowskie-Przedmieście

Nr 17. 174R

Wojciech Osmański

Artysta Orkiestry Teatru Wielkiego, przyjmuje zamówienia na bale z orkiestrą i skrzypce z fortepianem, oraz śpiewy przy ślubach i żałobnych obchodach. 138

Elektoralna Nr 8, m. 3.

DO SKŁADU

Stanisława Baumann

przy ulicy Elektoralnej Nr 7, naprzeciw Banku, nadchodzą ciągle wielkie transporty

Cementu Portland

z fabryk niemieckich i krajowych: **Cegły i Gliny ogniotrwałej, Węgla kowalskich angielskich, Tektury smołowej, Rur i Dren glazuranych.** 51

CEGLĘ OGNIOTRWAŁĄ oryginalną angielską „Ramsay”, — **GLINĘ ogniotrwałą** angielską czarną i żółtą, poleca

Skład Materiałów Budowlanych Dawida PERL, 186R

Grzybowska 21—Telefonu 572.

Nagroda postępu.

Medal srebrny z Pow. konkursowej wystawy nauk i Przemysłu w Brukseli 1888 r. Patentu M.N. 2340, 2341, 2843.

Urządzenia higieniczne

J. ŚWIECIANOWSKI Budowniczy, Warszawa, Sienna 25, od 10—4-jej.

Pieca oszczędne do ogrzewania i wentylacji niezdrowych i zimnych mieszkań, szkół, szpitali i składów. **Suszarnie** dla zakładów przemysłowych i fabrycznych. **Usuwanie** zaraźliwych par, śwędów w fabrykach i kuchniach, kamery dezynfekcyjne, etc., etc.

Świadectwa: Szpitale, Ujazdowskie i Ewangelicki, Norblin i S-ka, Dr. Baranowski, Warsz. Przedziałnia udział. Rożanka, dobra hr. A. Zamoyskiego, etc. etc. 156R

Skład Materiałów Aptecznych

Ludwika Spiessa i Syna,

ulica Senatorska Nr 4645, obok kościoła pp. Kanoniczek, ulica Marszałkowska Nr 140, między Świętokrzyską i Placem Zielonym, mają zaszczyt polecić:

Wode Kolonską znaną ze swej dobroci od lat 46.

Perfumy francuskie na wagę.

Kredę z miętą do czyszczenia zębów.

Eliksir do płukania ust.

Ultramarynę do bielizny.

Benzynę do prania rękawiczek i wywabiania plam.

ruska do kucharek benzynowych i do palenia w świecach.

Glans amerykański do bucików.

Massy woskowe w rozmaitych kolorach do zaprawy podłóg i posadzek.

terpentynowe do bielizny.

Wszelkie materiały apteczne i przetwory chemiczne do użytku lekarskiego i technicznego.

Wina lecznicze i lekarstwa specjalne. 10R

Nauka i wychowanie.

Angielskiego języka z konwersacją udziela **Aradowita** angielska Elizabeth Wake, za upoważnieniem władzy, Marszałkowska 120—8, od godziny 2-jej. 1425

Buchhalterji podwójnej wyucza gruntownie z upoważnieniem władzy naukowej Dawison. Wspólna 40. 1698

Dyplomowana rekrutka dla kobiet **Swinarskiej**, Marszałkowska 123. Zaczynają się kursa: kroju, strojów, krawatów, haftu, dzieł, koronek, robót włóczkowych. 856

Gimnazystka z francuska, niemiecką konwersacją i muzyką wyższą, życzy demiplace z dopłatą. Biuro nauczycielskie Sikorskiej. Niecała 12. 250

Nauczyciele wykwalifikowani i bony niemiecki potrzebni są zaraz na wyjazd. — Bony francuski są do umieszczenia w Warszawie. Biuro nauczycielskie Łuczyńskiego, Krakowskie-Przedmieście Nr 59. 244

Niemki bony, z dobrymi świadectwami są do umieszczenia zaraz. Biuro nauczycielskie Jasińskiej, Berga Nr 6. 237

Niemki guwernantki, posiadające muzykę, francuskojęzyczne, żądają umieszczenia. Krakowskie-Przedmieście 7. Biuro nauczycielskie Dąbrowska. 1900

Nauczycielka posiadająca język francuski i śpiew poszukuje lekcji, lub korepetycji. Żurawia 9, m. 22. 1808

potrzebny korepetytor na kondycję do ucznia klasy 3-jej. Nowolipie 29, mieszkania 12. 2066

Potrzebna francuska do konwersacji, tylko niedziela, na 3—4 g. Żurawia 12, m. 2. 256

Poszukuje się studenta przyrodnika, dla wykładów chemji i fizyki. Przeskok 3, mieszkania 3. wys. 05 kasy 1868

Student uniwersytetu poszukuje kondycji Sna, wieś, od połowy lutego do końca wakacji. Świętokrzyska 17, m. 18. 1860

Za 8 rs. lub mieszkaniem student uniwersyte- tu udziela lekcje. Bracka 10, m. 16. 1527

Za początki na fortepianie, chce brać początki na skrzypcach. Nowogrodzka 21, mieszkania 18. 2014

Posady i prace.

Aptekarski uczeń z 1 1/2 roczną praktyką, poszukuje miejsce w aptece. Brześć Litewski, optyk Wejstaj. 2005

Bona niemiecka potrzebna z rekomendacjami. Marszałkowska 60, m. 11. 1910

Do magazynu „Au Printemps” Erywańska 9, potrzeba od 1 lutego pauny do przyjmowania obstarunków, znającej język francuski, ruski lub niemiecki, oraz posiadającej kwalifikacje. 1839

Drukarz litograficzny, umiejący dokładnie przenosić na kamień obrazy rysowane na papierze Angerera, potrzebny za dobrem wynagrodzeniem. Nowy-Swiat 9, m. 8. 2015

Jeometra przyjmuje od specjalistów i osób interesowanych domowe wykończenia pomiarów: jeometrycznych, inżynierskich i urzędów leśnych, obliczenia takowych i kopje planów, ułożenia wszelkich rejestrów, jak również geodezyjne opisy, ozdobne napisy na planach itp., oraz przepisywanie rękopisów w języku polskim, ruskim i francuskim, monogramy, litery i ozdobne napisy. Wiadomość hotel Saski № 110. 1929

Młody człowiek, który ukończył przynajmniej cztery klasy, z ładnym charakterem pisma, znaleźć może pomieszczenie jako uczeń w domu handlowym, K. Wasilewski, Miodowa 18. 240

Młody człowiek przybyły z zagranicy, poszukuje posady magazyniera mebli, władający kilkoma językami, który specjalnie obznajmiony. Wielka 50, m. 6. 1913

Młoda paniąka z dobrem wychowaniem, poszukuje miejsca do Towarzystwa lub do początkujących dzieci, z muzyką. Złota № 32, mieszkania 24. 2009

Monter wieloletni praktyk, posiada chlubne dowody z pełnionych przezeń różnorodnych czynności w dziedzinie mechaniki, poszukuje zajęcia. Oferty przyjmuje kantor Kurjera pod lit. A. N. 100. 1532

Osoba inteligentna do dozoru chorych z całym poświęceniem, znajomością. Adres Leszno № 2, m. 26. 1782

Osoba lat średnich, z chlubnymi świadectwami, poszukuje miejsca do gospodarstwa i zycia. Obozna 2, m. 79. 232

Potrzebna osoba płci żeńskiej, uzdolniona do prowadzenia handlu towarów mieszanymi, z kaucją, na prowincję. Wiadomość Żurawia № 5, w sklepie kolonialnym, od 9 do 11-ej zrana. 1857

Potrzebna jest niemka umiająca dobrze szyć do jednej dziewczynki. Ulica Marszałkowska № 56, m. 4, między 5 a 7. 1943

Potrzebne zdolne staniczarki do pracowni. Wspólna 26, m. 16. 1977

Potrzebni zaraz introligatora i chłopców od lat 15, do wyrobów stolarsko-galanteryjnych. Wiadomość Nowolipie 34, m. 28. 1891

Potrzebni sz chłopców do zakładu ślusarsko-mechanicznego. Pierwszeństwo mają znający ślusarstwo. Nowy-Swiat 24, m. 10. 1770

Potrzebna jest kompletnie wykwalifikowana pomocniczka na prowincję. Wiadomość Krakowskie-Przedmieście № 38, m. 12, do 10 rano i od 4 po południu. 257

Prządca domu potrzebny. Zgłosić się z dowodami, kaucją 2,000 rs. Chmielna 47, do gospodarza. 1719

Publi 25 za wyrobienie zajęcia panience inteligentnej w magazynie lub w porządnym sklepie. Oferty: kantor Kurjera Warsz. pod lit. „M. L. 34”. 1960

Prządca gospodarczy, z dobrą rekomendacją, oraz mogący złożyć do 1,000 rs. kancję, poszukuje posady zaraz lub od 1 kwietnia r. b.—Łaskawe oferty do kantoru Kurjera Warsz. pod lit. S. K. 210. 1725

Rządca dóbr z Poznańskiego, naturalizowa Rządca krajowy, po długoletniej sumiennej i uczciwej pracy, którą udowodnił świadectwami i rekomendacją wiarygodnych osób, potrzebuje stosownej posady od zaraz. Krakowskie Przedmieście № 14, m. 10. 1902

Ślusarz monter, który pełni obowiązek mechanika w fabryce cukru, poszukuje miejsca. Wiadomość Złota 44, m. 33. 1875

Subjekt fryzjerski potrzebny na prowincję. Oferty „Kondycja” w kantorze Kurjera Warszawskiego. 2016

Kupno i sprzedaż.

Biurko, garnitur, szafy, łóżka, otomana, kredens, stół, krzesła. Szpitalna 5. 1979

Biuthnera pianino do sprzedania. Jasna 6, mieszkania 3. 1521

Do sprzedania dwa dębowe stylowe kredensy. Wiadomość u stolarza Marszałkowska № 79. 1739

Do sprzedania suknia czarna aksamitna, niebieska jedwabna, szale i inne rzeczy. — Berga № 6, m. 8. 242

Do sprzedania maszyna ręczna do szycia, krzesła wyplatane, kosze do kwiatów, świecznik platerowany i suknia aksamitna czarna. Chmielna 64, m. 6. 1855

Dwie suknie jedwabne wieczorowe, jedna wełniana, tania do sprzedania. Podwale 10, mieszkania 4. 2019

Do sprzedania suknia niebieska z koronkami zupełnie świeża i kanapa, 6 krzeseł, 2 fotele i szafka oszklona. Świętojańska № 17, mieszkania 6. 1970

Do sprzedania niżej kosztu kredens, komoda dębowa. Krucza 47, m. 9. 1806

Futra męskie nowe bardzo ładne, do sprzedania niedrogo. Warecka 12, od 12—3 po południu, u rzadcy domu. 1805

Fortepian do sprzedania za 200 rs. Marszałkowska 136, m. 11, do 10 rano i 2—4. 2007

Fortepian krótki, mało używany, do sprzedania lub wynajęcia. Wilcza № 16, mieszkania 2. 1896

Futro skunksy i szal francuski do sprzedania. Hoża 21, m. 4. 1858

Gruszki wyborowe nadeszły ze wsi. Sienna G 17, m. 9. 1825

Garnitur mebli, łóżka, szafy, kredens, stół, krzesła, biblioteczki, otomana. Świętokrzyska 39, m. 2. 2010

Halki wełniane, fartuski pensjonarskie i dziecięce po zwiniętej pracowni za becen. Złota 26, mieszkania 12. 1667

Kasy ogniotrwałe, o 25 procent taniej od innych cenników. — Marszałkowska 125. Sienna 123. 123

Kocioł par. Kornwall. 14 metr. □ pow. ogr. mało używany, tania. Biuro chemiczno-techniczne W. Rupniewski. Jerozolimska Aleja 80. 1435

Kwiaty, kolekcja modeli paryżskich najwzrośszych, tania do sprzedania. Leszno № 51, w pracowni sukien Tatarskiej. 1592

Komoda 5-szkladowa orzechowa, szafa robiana orzechowa, duża biblioteczka dębowa, stolik do robót damskich, powyższe przedmioty świeżego fasonu, urzędowej roboty. — Obozna 9, mieszkania 2. 2020

Kasy ogniotrwałe, najtańsze i najlepsze u R. Politego. Nowy-Swiat 34. 2

Łóżka i inne meble do sypialni, jadalni i urzędowania dębowe, także garnitur salonowy czarny, orzechowy, biuro, biblioteczka, otomana, szafka lustrzana, szeslong, lustra, do sprzedania tania. Marszałkowska 110 na dole, druga brama, mieszkania 15. 1100

Mebel za becen! Garnitur czarny orzechowy, lustra, rozmaite inne meble, szafy, kredens, stół, krzesła, łóżka, biuro, szeslongi, firanki. Róg Chmielnej № 37 i od ulicy Marszałkowskiej № 108, m. 30. 1699

Mebel z ośmiu pokoiów do sprzedania za becen, całe urządzenie lub częściowo, lustra, firanki, dywany, regulator. Złota 3, róg Zgody, idąc od Marszałkowskiej czwarta brama, mieszkania 1, parter. 1178

Mebel gustowny z całkowitego urządzenia salonu, jadalni i sypialni, oraz lustra, mogą być razem lub częściowo sprzedane. Cena umiarkowana. Marszałkowska 148, mieszk. 9, parter, wejście również od Zielonego Placu, № 18. 7

Mebel bardzo tania garnitu i inne meble salonowe, szafy, łóżka, umywalka, urządzenie jadalni dębowe, otomana, biurko, biblioteczka, szeslong. Mokotowska 59, róg placu św. Aleksandra, stróż wskaże. 389

Mebel po zwiniętych magazynie rozmaite garnitury, otomany, szeslongi, kredensy, szafy i inne za becen. Nowy-Swiat 24, w podwórzu, w oficynie wprost bramy, 1 piętro. 1996

Maszyny dwie nożne, salona na lisach, palto jedwabne, do sprzedania. Ulica Krucza 22, m. 22. 2011

Mebel za becen do sprzedania, lustra, garnitur czarny i orzechowy, urządzenie jadalni dębowe, łóżka, umywalka, tualeta, otomana, komoda, biurko, szafy. Zielna № 41, róg Próżnej, m. 12. 2023

Mebel: garnitur czarny, tremo, angielski kryty, jadalnia dębowa, sypialnia orzechowa, bardzo tania do sprzedania. Chmielna 35, mieszkania 18. 1902

Nadszedł świeży transport raków pskowskich. Ulica Krochmalna № 16. Kuczyńska. 1942

Po rs. 5.90 amerykańskie zegarki „Waterbury”. Ulica Hr. Berga № 11. 2003

Pianino czarne, zupełnie nowe, tania do sprzedania. Świętokrzyska 8, m. 3. 1967

Palto aksamitne dęgie, garnitur tunakowy tania do zbycia. Leszno № 28, stróż domu wskaże. 1804

Pianina nowe do sprzedania systemu amerykańskiego, w całej ramie żelaznej, struny krzyżowane, mechanika angielska, z repetycją. Trzeci pedal morderator. Nowy-Swiat 54. Janiszewski. 947

Pianino nowe, ozdobne do sprzedania. Wiadomość do południa. Chmielna № 56, stróż wskaże. 1522

Palto męski, ciepły z kołnierzem futrzanym, nowy, granatowy rs. 15. Graniczna № 11, mieszkania 4. 1954

Potrzebny młynek do farb, używany, dosyć duży, do sprzedania dwie wagi decymalna i szalkowa. Ordynacka № 12, Kosieradzki. 1886

Rymarska № 8, w dziedzińcu po prawej ręce, na 1-em piętrze, do sprzedania tokarnia. 2004

Ser litewski w najlepszym gatunku świeżo Sotrzymaliśmy i sprzedajemy całe krążki wagi 4—6 f. po 28 kop. funt, w połówkach lub ciwiarkach krążka po 25 kop. funt, kupującym na pudry po 8 rs. pud. Ser szwajcarski (litewski) o wiele lepszy w smaku od krajowego od 17—20 kop. funt, na pudry od 6—7 rs. pud, w kantorze E. Wojewódzkiego et Co. Marszałkowska 116 (róg Złotej). 152

Suknia zupełnie nowa z ciężkiej materji, jest do sprzedania za połowę ceny. Nowy-Swiat № 20. 2013

Szczaw w paczkach, szpinak, włoszczyzna i Sobotwina suszone. Freta 33, m. 11. 1880

Suknia aksamitna bordo z trenem, do sprzedania. Prózna 10, mieszkania 1, od 10 do 12 godziny. 1922

Sprzedam kompletne oficerskie ubranie. — Leopoldyna 11. 1705

Suknia świeża wieczorowa, do sprzedania Chmielna 62, m. 6. 1797

Tanio kredens dębowy, szafa orzechowa, kredensik 18 rs. Wilcza 59. 1827

Tanio sprzedam parę szaf i łóżek. Krakowskie-Przedmieście 40, u stolarza. 1767

4 pary łóżek orzechowych nowych, każda innego fasonu. Włodzimierska № 3, u stolarza. 1846

Interesa handl. i majątk.

Apteka do sprzedania w Kossowie, przy drodze Małkiesko-Siedleckiej. Wiadomość u właściciela A. Zalewskiego w Sterdyniu. 1582

Browar z kompletnym urządzeniem i wyrobicą klientelą do wydzierżawienia. Wiadomość Dirks-Góra przez Nowy-Dwór. 222

Dom wartości 160 tysięcy rubli, położony przy ulicy przynależnej w środku miasta, w punkcie handlowym, do sprzedania lub zamiany na mniejszy z dopłatą, bez pośrednictwa osób trzecich. Oferty proszę składać w kantorze Kurjera W. pod lit. A. O. 100 Dom. 1930

Do odstąpienia korzystny sklep, który egzystuje od lat 15, z towarami nieciarskimi, galanteryjnymi i dystrybucyjnymi, na przynależnej ulicy, Elekoralna № 11, obok kantoru Banku Państwa. 1903

Fabryka wyrobów galanteryjnych z powodów nieprzewidzianych zaraz tania do sprzedania. Wiadomość Nowy-Swiat 32, sklep obuwa. 1833

Handel kolonialny w bardzo ruchliwym punkcie, do sprzedania wraz z urządzeniem. — Twarda 28. 1721

Interes dla kobiety! Handlowiec, kawaler, iposzukiwacz wspólniczki w wieku lat 25, osoby pojedynczej i aczeiwej z kapitałem rs. 3,000 do egzystującego od lat 5 bardzo korzystnego i pewnego interesu. Kapitał do obrotu użyty nie będzie, lecz zostanie złożonym do banku. Oferty przyjmuje kantor Kurjera pod lit. T. B. 27. 2008

Kapitał 75,000 rs. potrzebny na pierwszy numer hipoteki dóbr ziemskich ze stałym dochodem 30,000 rs. Wiadomość Nowogrodzka 31, m. 12. 1871

Łazienka z wannami do sprzedania, dobrze przcentująca. Rybaki 16. 1598

Magle nowe do sprzedania z powodu interesów familijnych. Ulica Marszałkowska № 114, róg Złotej, m. 76. 2017

Potrzeba rs. 2,500 na 1 № hipoteki domu z oficynami i fruktowym ogrodem, w mieście powiatowym. O warunkach dowiedzieć się Piwna 21, mieszkania 14. 1937

Potrzeba rs. 200 na dobry procent i gwarancję pewną. Wiadomość Zielna № 19, mieszkania 1. 1961

Potrzebna jest współniczka lub wspólnik z 6-tysięcznym kapitałem, na dogodnych warunkach, do dobrze procentującego interesu w gub. Zach., 13 wiorst od kolei. Wiadomość w hotelu Saskim u szwajcara, do godziny 1-ej po południu. 1893

Potrzebne są 10,000 do 15,000 rs. na 1 № hipoteki po Towarzystwie nieruchomości położonej w mieście Łodzi. Oferty pod wyrazem „Hypoteka” składać uprasza się do biura ogłoszeń, Senatorska 26. 166

Posesja 68 Nowolipki, obejmująca 6,812 kw. frontu 104, po rs. 150, z budynkami, do sprzedania. 1881

Poszukuje się czierzawy od 1 kwietnia w dobrej glebie i w bliskości kolei, na dogodnych warunkach. Pośrednictwem wyłącza się. Oferty do Kurjera Warszawskiego pod literami L. L. 1750

Rubli 8,000 jest do umieszczenia na hipotece. Wiadomość biuro korespondencyjne Nowosensatorska 7. 1958

Rubli 1,500, 2,000 potrzebne są do rozszerzenia interesu przemysłowego, bardzo rozpoznającego się, takoby takowe włożył i przy zajęciu może osiągnąć korzyści do 1,000 rs. rocznie. Oferty przyjmuje kantor Kurjera dla H. 50. 2012

Sklep dystrybucyjno-galanteryjny egzystujący od 1861 r. do odstąpienia. Wiadomość w biurze ogłoszeń, Senatorska 26. 226

Sklep wiktuałów do sprzedania w dobrym punkcie z powodu interesów handlowych. — Pańska 57. 1877

Sklep spożywczy z dystrybucją do sprzedania zaraz. Leszno № 23. 1899

Skład wódek przy targu i dobrze prosperujący, w skutek otrzymania posady na dogodnych warunkach do sprzedania. Wiadomość Nowy-Swiat 64. 1909

Sklep sprzedaje z powodu słabości. Komornie Stanie. Wiadomość Świętojańska № 14, kawiarnia. 1553

Lokale.

A. Wróblewski i S-ka, Trębacka 11, 22, ułatwia przeprowadzki na wozach resorowych. 11

Do wynajęcia od 1 kwietnia r. b. lokal z ogrodem, przy ulicy Bonifraterskiej № 7, blisko dworca kolei Nadwiślańskiej, dogodny dla pp. urzędników tejże kolei, za cenę przystępną. Wiadomość na miejscu u rzadcy, lub Nowy-Swiat № 40, u właścicieli. 1691

Do wynajęcia zaraz, róg Leszna i Żelaznej, № 80, lodownia z wozownią i trzy pokoje frontowe, z przedpokojem i kuchnią, na dole, oraz stajnie, wozownie duże i małe, krowiarnie, od 1-go kwietnia r. b. Wiadomość u rzadcy domu. 1971

Od 8-go kwietnia 5 pokoiów, 1-e piętro, front, z wygodami, w pobliżu ogrodu, umeblowanych lub nie, do wynajęcia. Prózna № 7. 1485

Piękny apartament w każdym czasie do wynajęcia, składający się z wysokich 8-u pokoiów i dwóch dużych salonów, z obszerną kuchnią, z marmurową posadzką, w domu jednopiętrowym, na 1-m piętrze, lokal ten dogodny na prywatny, na składy towarów, biuro, restaurację i t. p. zakłady, jako w pierwszorzędnej miejscowości handlowej. — Drugi lokal z 6-u lub 7-u pokoiów, kuchni i przedpokojem na 1-m piętrze, do wynajęcia od 1 lipca r. b. w pałacu zwanym Dyzmańskich, przy ulicy Miodowej i Podwale, drugi dom od ulicy Senatorskiej. Wiadomość u rzadcy lub właściciela, stróż wskaże. 1169

Poszukuje się od 1 kwietnia r. b. lokala parterowego, w okolicach placu Wareckiego, lub w przyległych ulicach, składającego się z suchych, widnych i ciepłych 2-ch obszernych, 2-ch średnich pokoiów i przedpokojem, lub też 5-u do 6-u pokoiów średnich z przedpokojem. Oferty proszę składać na ul. Smolna, № 21, mieszkania 5. 1980

Pokój duży, ładnie umeblowany do wynajęcia. Nowy-Swiat 57, mieszkania 10. 2021

Pokój umeblowany, do wynajęcia zaraz przy familji, usługa, samowar. Krucza 15—4. 1952

Poszukuje się placu do wynajęcia lub wydzierżawienia, z mieszkaniem, składającym się z 5-u do 8-u pokoiów, ze stajnią i wozownią, w okolicy ulic poprzecznych do Marszałkowskiej, pomiędzy Złotą a Koszykową. Oferty uprasza się złożyć w kantorze Kur. Warsz. pod lit. W. S. 4927. 1908

Potrzebny od 1 kwietnia lokal frontowy, na przynależnej ulicy, złożony z trzech pokoiów, obszernego przedpokojem, pasażu i kuchni z wanną. Pożądany jest w lokalu kominek. Oferty składać w kant. Kurjera pod lit. T. T. 1918

Pokój do wynajęcia, z całodziennym utrzymaniem. Czysza 6, mieszkania 24. 1923

W domu № 4/532 przy ulicy Podwale, obok kolumny Zygmunta, jest do wynajęcia od 1 lipca r. b. lokal na 1-m piętrze, składający się z 7-u pokoiów, kuchni ze zlewem i t. d., od lat kilkunastu zajmowany przez magazyn miodu. W razie potrzeby lokal ten może być rozdzielony na części. 1524

Za skromne mieszkanie przyjmę zarząd domu. Znam dokładnie przepisy sądowe i administracyjne. Oferty: Kurjer Warsz. Mieszkanie. 1864

Doniesienia rozmaite.

Bizuterja srebrna, złota i brylantowa, Miódowa № 1. G. Radke i A. Żelazowski. Największy wybór. Ceny najprzystępniejsze. 171

Krawcowa uzdolniona do sukien elegancji, życzy sobie pracować w domu prywatnym. Piękna № 48, stróż wskaże. 2022

Pianista przyjmuje zamówienia na wieczory tańcujące. Wspólna № 18, m. 8. 1595

Terakota kolorowa, przedmioty gotowe, w dzielam lekcji. Krucza 40, m. 19. 1607

Tanio i gustownie wykończa suknie i bieliznę damską, nowo-założona pracownia przy ulicy Złotej № 32, m. 10. 2018

Wynajmuje na bale i wieczory do ubrania stołów kwiaty doniczkowe fabryka kwiatów Wandy Siwińskiej, Krakowskie-Przedmieście № 61, wprost z ratusza obywatel. 1995